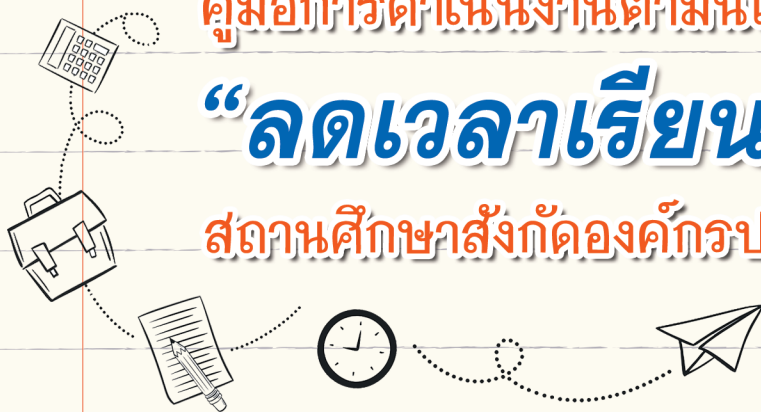

คู่มือการดำเนินงานตามนโยบาย

“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

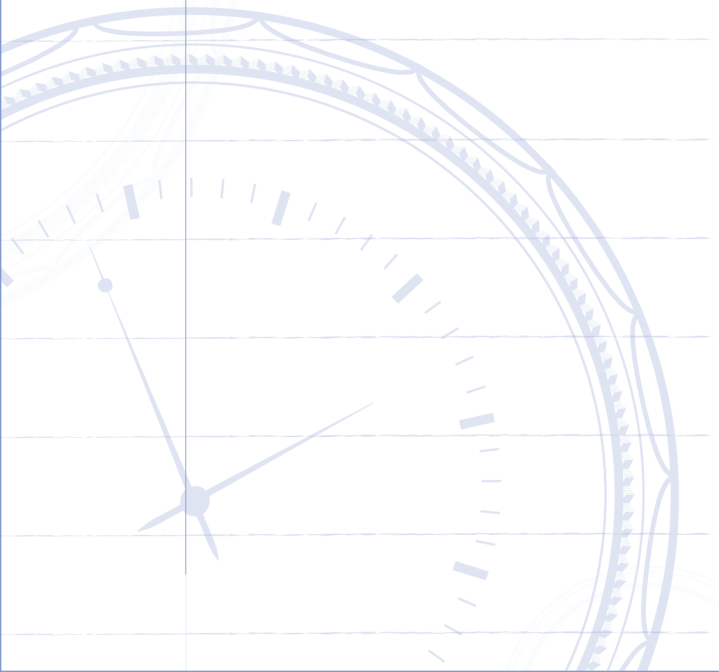
คำนำ

การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นการนำนโยบายตามที่รัฐบาลกำหนด โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการกำกับ ติดตาม และรายงานผล การขับเคลื่อนนโยบายอย่างต่อเนื่อง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการปรับโครงสร้างหลักสูตรลดเวลาเรียน ออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ด้วยวิธีการเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนตามความถนัด ความสนใจอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็กควรเรียนรู้ ดังนั้น ครูต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นที่ปรึกษา ชี้นำ ช่วยเหลือนักเรียน สร้างแรงบันดาลใจให้ประสบความสำเร็จ เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นทีม หรือเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความสุข และสนุกกับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ๔ H (Heart Head Hand Health)

เพื่อให้การจัดกิจกรรมของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จึงแต่งตั้ง Smart Trainers : ผู้นำการนิเทศการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และจัดทำคู่มือฉบับนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ Smart Trainers ในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เมษายน ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๗
บทที่ ๒ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	๑๕
บทที่ ๓ การออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้	๒๕
บทที่ ๔ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	๓๗
บทที่ ๕ การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	๔๗
ภาคผนวก	๕๗
แบบรายงานการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สำหรับการนิเทศ ติดตาม (ST๑)	๕๙
แบบรายงานการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สำหรับการนิเทศ ติดตาม (ST๒)	๖๖
แบบรายงานการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สำหรับการนิเทศ ติดตาม (ST๓)	๗๐
แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงานของโรงเรียน (After Action Review : AAR) สำหรับโรงเรียน	๗๒
แบบบันทึกความก้าวหน้าขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (After Action Review : AAR) สำหรับ smart trainer	๗๔
คณะผู้จัดทำ	๗๗

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมา

“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งครูต้องใช้ความสามารถ ในการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง มุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูปรับบทบาทการสอนเพื่อเอื้อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสมากขึ้นในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักการทำงานเป็นทีม ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งมีโอกาสได้พัฒนาจิตใจให้เห็นคุณค่าของการเป็นคนดี ทำความดี ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับโครงสร้าง เวลาเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย จัดตารางเรียนให้เหมาะสมและเอื้อกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างความเข้าใจและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จะต้องส่งเสริมและพัฒนาให้มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งเน้น ให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานและทักษะการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีคุณสมบัติดังกล่าว โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ๔H ได้แก่ Head (พัฒนาสมอง) Heart (พัฒนาจิตใจ) Hand (พัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (พัฒนาสุขภาพ) ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ซึ่งในช่วงนั้นมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐๘ โรงเรียน และเพิ่มจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอีก ๔๗๙ โรงเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ รวมทั้งสิ้น ๕๘๗ โรงเรียน โดยกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ดำเนินการตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็นกิจกรรม ๔ หมวด ตามหลักการพัฒนา ๔H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง), Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ), Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) ซึ่งสอดคล้องกับองค์ ๔ ของการจัดการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า อภิปราย สร้างความคิดเชิงเหตุผล และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ในส่วนของการประเมินผล เป็นการประเมินความสุขและความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลจากการติดตามของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษานำร่อง มีการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อยู่ในระดับมาก ในเรื่องของ ๑) การส่งเสริมสนับสนุน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ๒) การส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่อการปฏิบัติ ๓) การส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ๔) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ๕) การปรับโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษาและจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่ละระดับชั้น ๖) การส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ ๗) การจัดระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของการบริหารจัดการเวลาเรียน เป็นการสังเคราะห์รูปแบบการจัดตารางเรียนเพื่อจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษานำร่องในแต่ละระดับชั้น คือ ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเวลาเรียนเพื่อจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษานำร่องระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย ๓ รูปแบบ คือ รูปแบบที่ ๑ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียน ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังนั้น ใน ๑ วัน ใช้เวลา ๕ ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรโดยช่วงเวลาของการเรียนและทำกิจกรรมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเวลาเริ่มเรียน ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบนี้ รูปแบบที่ ๒ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนเกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี ดังนั้น จึงใช้วิชาที่มีอยู่มาจัดกิจกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับแนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และรูปแบบที่ ๓ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนเกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี ดังนั้น จึงลดเวลาเรียนจากเดิมเป็นรายชั่วโมง เหลือ ๕๐ นาที

สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการเวลาเรียนเพื่อจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษา นำร่องระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ๓ รูปแบบเช่นกัน คือ รูปแบบที่ ๑ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียน ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังนั้นจึงลดเวลาเรียนจากเดิมเป็นชั่วโมง มาเป็น ๕๐ นาที ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบนี้ รูปแบบที่ ๒ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียน ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แต่ใช้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้บูรณาการในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวิชาหน้าที่พลเมือง หรือ วิชาเพิ่มเติมที่มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับแนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่ม เวลารู้โดยไม่เพิ่มเวลาสำหรับกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และรูปแบบที่ ๓ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียน ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังนั้น จึงเพิ่มเวลาเรียนขึ้นมาอีก ๑ ชั่วโมง เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น ๑๕ กลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วย ๑) การพัฒนาภาษาและการสื่อสาร ๒) การพัฒนาทักษะการคิด ๓) การพัฒนาทักษะชีวิต ๔) การพัฒนาทักษะอาชีพ-งานช่าง ๕) การพัฒนาทักษะอาชีพ-การทำอาหาร ขนม และเครื่องดื่ม ๖) การเสริมความงาม ๗) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ๘) งานศิลปหัตถกรรม ๙) ดนตรีและสุนทรียภาพ ๑๐) นาฏศิลป์ ๑๑) กีฬา นันทนาการและการส่งเสริมสุขภาพ ๑๒) การส่งเสริมด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ๑๓) งานเกษตร ๑๔) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ ๑๕) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งในภาพรวมทั้งสองระดับชั้น กลุ่มกิจกรรมงานศิลปหัตถกรรมมีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาภาษาและการสื่อสาร และ กีฬา นันทนาการและการส่งเสริมสุขภาพตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓, ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ครูที่ปรึกษากิจกรรม และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความสำเร็จ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษานำร่องสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐาน ความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการแข่งขันระดับนานาชาติ กลุ่มงานส่งเสริมและการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ปรับการบริหารจัดการหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ดังนี้

๑. ปรับโครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี ในกรณีที่มีนโยบายสำคัญ มีความจำเป็นต้องเพิ่มรายวิชาเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาและลงนามอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา โดยระดับประถมศึกษา มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๐๘๐ ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๒๘๐ ชั่วโมงต่อปี

๒. กำหนดตัวชี้วัดที่ต้องรู้ และควรรู้ ของ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ภาระงาน/ชิ้นงาน ลดเวลาเรียน และเป็นกรอบในการประเมินผลผู้เรียนระดับชาติ

๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์อย่างเข้มข้น

๔. ปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ให้มุ่งเน้นเป้าหมาย ดังนี้

๔.๑ พัฒนา ๔H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง), Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ), Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ)

๔.๒ ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และค่านิยมที่พึงงามของคนไทย

๔.๓ พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑

๔.๔ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแนวการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA)

๔.๕ ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้

๕. ให้เวลาของการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้รวมอยู่ในโครงสร้างเวลาเรียนตามที่กำหนดในข้อ ๑

๖. กิจกรรมเพิ่มเวลารู้มีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้เลือกเรียน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปรับเวลาเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จากเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี เป็น ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี และเวลาเรียนรวมของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็น ๑๖๐ ชั่วโมงต่อปี ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน แต่ยังคงหลักการที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างมีความสุขและมีความหมายต่อชีวิตของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ป.๑-๓ จากเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี เป็น ๘๐ ชั่วโมงต่อปี หรือเป็นไปตามความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งนี้เวลาเรียนรวมรายวิชาพื้นฐานต้องไม่เกิน ๘๔๐ ชั่วโมงต่อปี

กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่เน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม เติบโตประสบการณ์ตรง เรียนรู้ด้วยตนเอง และได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง โดยกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เน้นเป้าหมายการพัฒนา ๔H ประกอบด้วย การพัฒนาสมอง (Head) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และ การพัฒนาสุขภาพ (Health) เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ๘ ประการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแนวการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (PISA) การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรลดบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ “Active Learning” เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้แบบ “พี่ช่วยน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน” เป็นวิธีที่ให้นักเรียนที่เก่งกว่าจับคู่กับนักเรียนที่เรียนช้ากว่า โดยให้นักเรียนที่เก่งสอนนักเรียนที่เรียนช้า หรือวิธีผลัดกันสอนเป็นวิธีการที่ให้นักเรียนหนึ่งคน ได้เป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอน อาจใช้การสลับกันสอน เช่น ให้นักเรียนจับกลุ่มกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และแบ่งเรื่องให้แต่ละคนรับผิดชอบหาข้อมูลเพื่อนำมาสอนเพื่อน ๆ ในกลุ่ม โดยผลัดกันสอนคนละละเรื่อง หรือให้นักเรียนที่เรียน กับเพื่อนอีกคนได้สอนเพื่อนคนอื่นต่อ เป็นต้น กิจกรรมการเรียนรู้แบบ “การทำงานเป็นกลุ่ม” แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน

วัตถุประสงค์

คู่มือนี้เทศ ติดตามการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้

1. Smart Trainer ใช้เป็นแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเวลาเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านวิชาการ และด้านปฏิบัติ
3. ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความพึงพอใจการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

คำสำคัญ

เพื่อให้การนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติมีความชัดเจนตรงกันจึงกำหนดความหมายของคำสำคัญ ไว้ดังนี้

ลดเวลาเรียน หมายถึง “ลดเวลาสอนของครู” เป็นการลดสัดส่วนเวลาเรียนในห้องเรียนและเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้บรรยาย อธิบายความรู้ ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ มาเพิ่มบทบาทการเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

เพิ่มเวลารู้ หมายถึง “เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน” เป็นการเพิ่มเวลาและโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข จากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย

การบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หมายถึง การจัดโครงสร้างเวลาเรียน ตารางเรียน และการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสมอง พัฒนาจิตใจ พัฒนาทักษะ การปฏิบัติ และพัฒนาสุขภาพ ซึ่งมีการเชื่อมโยงกับหลักสูตร นอกจากนั้นเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ นับเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา

ตัวชี้วัดต้องรู้ หมายถึง สิ่ง que ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ และผู้เรียน ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยมีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียนและระดับชาติ

ตัวชี้วัดควรรู้ หมายถึง สิ่ง que ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ และผู้เรียน ทุกคนควรเรียนรู้โดยผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ หรือศึกษาได้ด้วยตนเอง หรือศึกษาจากสิ่งรอบตัวและชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมจากกิจกรรมเสริมความรู้ต่าง ๆ และเป็นเกณฑ์สำหรับการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียน

กิจกรรมลดเวลาเรียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับบทบาทของครูในการบรรยาย การอธิบายความรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ และกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดในช่วงเวลาตามโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งในรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม

กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ หมายถึง กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนากิจกรรมการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งตัวชี้วัดที่นำมาออกแบบกิจกรรมเน้นตัวชี้วัดที่เป็นกระบวนการ โดยดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความก้าวหน้าของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินการผ่านตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษาประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานผลให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งครูนำผลการประเมินมาปรับการจัดการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ กิจกรรมจัดเป็นชั่วโมงเฉพาะในช่วงเวลาท้ายของแต่ละวัน หรือจัดในช่วงเวลาอื่นตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งนับเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา คือระดับประถมศึกษา เวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี กิจกรรมแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ กิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมที่เลือกเรียน

• **กิจกรรมที่กำหนดให้เรียน** หมายถึง กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดต้องรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ หลังจากผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาแล้วจะได้รับการฝึกปฏิบัติมีประสบการณ์ตรง และมีความสุขกับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมพัฒนา ๔H

• **กิจกรรมที่เลือกเรียน** หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเลือก และ/หรือ กิจกรรม ที่ออกแบบโดยผู้เรียนเพื่อตอบสนองความสนใจ ความต้องการของตนเอง โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และปัญญา โดยผ่านการทำกิจกรรมพัฒนา ๔H ทั้งนี้กิจกรรมควรเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดที่ ต้องรู้และหรือตัวชี้วัดที่ควรรู้ ที่เน้นทักษะกระบวนการ

กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

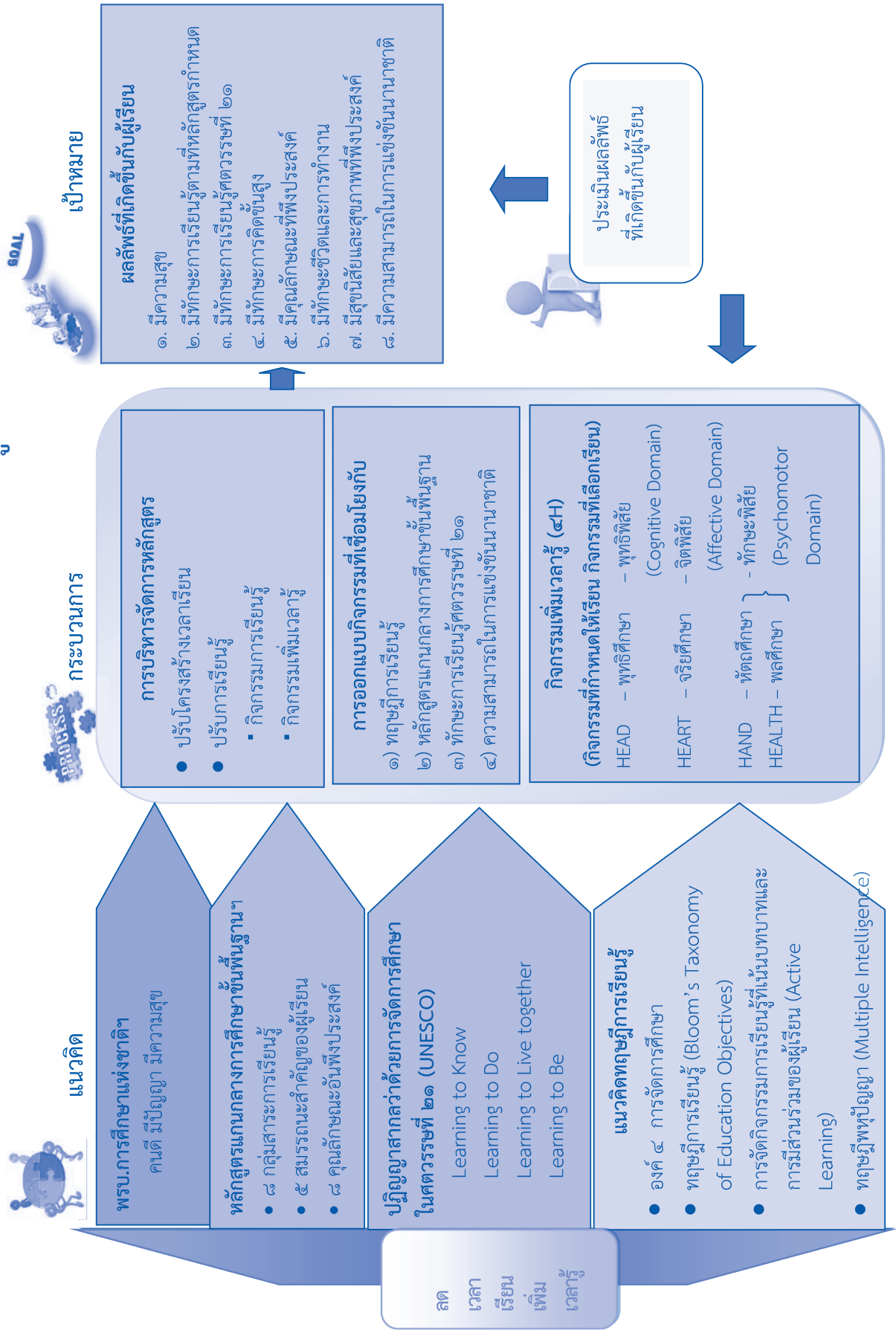
กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) หมายถึง กิจกรรมส่งเสริม พัฒนา และปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม การทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์จนเป็นลักษณะนิสัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและส่วนรวม

กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมทักษะการทำงาน ทักษะทางอาชีพที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของตนเอง

กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ และมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นนิสัย

กรอบนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

แผนภาพที่ ๑ กรอบนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

บทที่ ๒ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สถานศึกษาต้องบริหารจัดการเวลาเรียนในหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติตามนโยบาย

โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน ซึ่งระบุการจัดเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนรายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาสามารถจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และบริบทของสถานศึกษาโดยกำหนดเวลาเรียนแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

ระดับประถมศึกษา : กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม มีเวลาเรียนรวม ๘๔๐ ชั่วโมงต่อปี กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้นไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมงต่อปี รวมไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมงต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม มีเวลาเรียนรวม ๘๘๐ ชั่วโมงต่อปี (๒๒ หน่วยกิต) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๑๒๐ ชั่วโมงต่อปี (๓ หน่วยกิต) และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้นปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี (๕ หน่วยกิต) รวมไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานสำหรับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ๘ กลุ่ม มีเวลาเรียนรวม ๓ ปี จำนวน ๑,๖๔๐ ชั่วโมง (๔๑ หน่วยกิต) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๓๖๐ ชั่วโมง (๙ หน่วยกิต) และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้นปีละไม่น้อยกว่า ๑,๖๐๐ ชั่วโมง (๔๐ หน่วยกิต) รวม ๓ ปี ไม่น้อยกว่า ๓,๖๐๐ ชั่วโมง

กรอบโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ กรอบโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม. ๔ - ๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
วิทยาศาสตร์	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐ (๔ นก.)	๑๖๐ (๔ นก.)	๑๖๐ (๔ นก.)	๓๒๐ (๘ นก.)
- ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐ (๑ นก.)	๔๐ (๑ นก.)	๔๐ (๑ นก.)	๘๐ (๒ นก.)
- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	}	}	}	}	}	}	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๑๒๐ (๓ นก.)	๒๔๐ (๖ นก.)
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ในสังคม										
- เศรษฐศาสตร์										
- ภูมิศาสตร์										
สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐				
ศิลปะ	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐				
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐				
ภาษาต่างประเทศ	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐				
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๘๘๐ (๒๒ นก.)	๑,๖๔๐ (๔๑ นก.)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐
รายวิชา/กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง						ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า ๑,๖๐๐ ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี						ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี			รวม ๓ ปี ไม่น้อยกว่า ๓,๖๐๐ ชั่วโมง

การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาในโครงการ “ลดเวลาเพิ่มเวลารู้” ที่สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ จำนวน ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์อย่างเข้มข้น กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตร และเวลาเรียน อยู่ภายใต้กรอบของโครงสร้างเวลาเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพสอดคล้องตามสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ประเทศชาติ เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ เช่น การบรรยาย การสาธิต การศึกษาไปความรู้ โดยเพิ่มบทบาทของครูผู้สอนให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสถานศึกษามีแนวทางในการปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ระดับประถมศึกษา

สถานศึกษาปรับเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามโครงสร้างเวลาเรียน ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่กระทรวงศึกษากำหนด ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามโครงสร้างเวลาเรียน โดยมีรายวิชาพื้นฐาน เท่ากับ ๘๔๐ ชั่วโมง/ปี และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น เท่ากับ ๔๐ ชั่วโมง/ปี รวม ๘๘๐ ชั่วโมง/ปี (๒๒ ชั่วโมง/สัปดาห์) ผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และเวลาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี (๓ ชั่วโมง/สัปดาห์) ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยเวลาเรียนรวมทั้งหมด ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สถานศึกษากำหนดจำนวนหน่วยกิตที่เรียนแต่ละรายวิชาต่อภาคเรียนตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด โดยรายวิชาพื้นฐาน เท่ากับ ๘๘๐ ชั่วโมง/ปี และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น เท่ากับ ๒๐๐ ชั่วโมง/ปี รวมทั้งสิ้น ๑,๐๘๐ ชั่วโมง/ปี (๒๗ ชั่วโมง/สัปดาห์) ผู้เรียนต้องมีคุณภาพตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และเวลาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี (๓ ชั่วโมง/สัปดาห์) ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เวลาเรียนรวมทั้งหมดไม่เกิน ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี

แนวทางการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แนวทางการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียนต่อปี ชั้น ป.๑-๓		เวลาเรียนต่อปี ชั้น ป.๔-๖		เวลาเรียนต่อปีชั้น ม.๑-๓	
	เดิม	ใหม่	เดิม	ใหม่	เดิม	ใหม่
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐				
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐				
วิทยาศาสตร์	๘๐	๘๐				
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	๔๐	๒๐๐				
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม						
- ประวัติศาสตร์	๔๐	} ๑๖๐				
- ภูมิศาสตร์	} ๘๐					
- ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม						
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม						
- เศรษฐศาสตร์						
สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐					
ศิลปะ	๘๐					
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๔๐					
รวมเวลาเรียนพื้นฐาน	๘๕๐	๘๕๐				
รายวิชาเพิ่มเติม	๔๐	๔๐				
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐				
- กิจกรรมแนะแนว						
- กิจกรรมนักเรียน						
- ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร						
- ชุมนุม ชมรม						
- กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์						
รวมเวลาเรียนทั้งหมดตามที่ หลักสูตรกำหนด	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ช.ม./ปี	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ช.ม./ปี	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ช.ม./ปี	ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ช.ม./ปี	ไม่เกิน ๑,๒๐๐ ช.ม./ปี	ไม่เกิน ๑,๒๐๐ ช.ม./ปี

คงเดิม

หมายเหตุ กรณีที่มีนโยบายสำคัญ มีความจำเป็นต้องเพิ่มรายวิชาเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา และลงนามอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา โดยระดับประถมศึกษา มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๐๘๐ ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน ๑,๒๘๐ ชั่วโมงต่อปี

เงื่อนไขการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และกรอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีเงื่อนไขดังนี้

๑. การจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดให้ต้องจัดแบบเข้มข้น

๒. การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ กำหนดให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โดยพิจารณาตัวชี้วัด ที่พัฒนาทักษะกระบวนการ มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมผ่านการพัฒนา ๔H แบ่งกิจกรรมเป็น ๒ กลุ่ม คือ กิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมที่เลือกเรียน

๓. สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เป็นชั่วโมงเฉพาะในช่วงเวลาทำก่อนกลับบ้าน หรือเวลาอื่นตาม บริบทและความเหมาะสมของสถานศึกษา โดยใช้เวลาเรียนของ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔. วิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการลงสู่กิจกรรมที่สถานศึกษา ดำเนินการอยู่แล้ว โดยไม่เพิ่มชั่วโมงในตารางเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ ในรายวิชาพื้นฐานและ เพิ่มเติม กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมกีฬา กิจกรรมตามประเพณี กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อปลูกฝัง ให้เกิดการปฏิบัติและกลายเป็นพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน

๕. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ สถานศึกษามีแนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนและ การจัดการ เรียนรู้ ดังนี้

๕.๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

๑) การจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาอาจจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการใน ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ หรือจัดบูรณาการกับกลุ่มสาระเรียนรู้อื่นๆ หรือแยกรายวิชาได้ตามบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ต้องจัดการเรียนรู้แบบเข้มข้น

๒) การกำหนดเวลาเรียนรายวิชาใน ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถกำหนดเวลาเรียนได้ตาม ความพร้อม ความต้องการและจุดเน้นของโรงเรียน ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวม จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง/ปี

๕.๒ การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์ ให้จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม วิธีการ สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย และเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จากเงื่อนไขการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สถานศึกษาสามารถ จัดโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของตนได้อย่างหลากหลาย โดยพิจารณาจาก

ความพร้อมของสถานศึกษา : ความพร้อมของสถานศึกษาต้องพิจารณาจำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องเรียน และสถานที่ สำหรับชั้นเรียน งบประมาณ ทรัพยากรต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีบุคลากร และครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพียงพอ อาจมีรูปแบบของโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียนแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ

ความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา : ความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการจัดโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาที่มีจุดเน้น เช่น ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ซึ่งโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียนของโปรแกรมเหล่านั้นแตกต่างกัน หรือสถานศึกษาที่อยู่ในเมืองใหญ่มีโครงสร้างหลักสูตรแตกต่างจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนดอยหรือชนบท เป็นต้น

ความต้องการของผู้เรียน : ความต้องการของผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งต่อการจัดโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนบางกลุ่ม อาจต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาต่าง ๆ แต่ก็มีบางกลุ่มที่ต้องการเตรียมพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ เป็นต้น สถานศึกษาจึงควรสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณา

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน (เต็ม)	ตัวอย่างการปรับเวลาเรียน (ชม./ปี)			
	(ชม./ปี)	แบบ ๑	แบบ ๒	แบบ ๓	แบบ ๔
รายวิชาพื้นฐาน	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐
ท๑...๑๐๑ ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
ค๑...๑๐๑ คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
ว๑...๑๐๑ วิทยาศาสตร์	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
ส๑...๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (เน้นภูมิศาสตร์)	๘๐	๔๐*	๔๐*	๔๐*	...
ส๑...๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐*	๔๐*	๔๐*	๔๐
พ๑...๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๒๐*	๓๐*	๓๐*	...
ศ๑...๑๐๑ ศิลปะ	๘๐	๒๐*	๓๐*	๒๐*	...
ง๑...๑๐๑ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	๔๐	๔๐*	๒๐*	๓๐*	...
อ๑...๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	๔๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ส๑...๒๓๑ หน้าที่พลเมือง	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
- กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- กิจกรรมนักเรียน					
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
- ชุมนุม/ชมรม	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
กิจกรรมเพิ่มเวลารู้	บูรณาการ	บูรณาการ	บูรณาการ	บูรณาการ	บูรณาการ
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐

หมายเหตุ * จัดบูรณาการการเรียนรู้ร่วมกันตามความสอดคล้องของเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แนวทางการจัดตารางเรียน

การจัดตารางเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปนั้น สถานศึกษาจัดตารางเรียนที่แต่ละวิชาสอนแยกเป็นอิสระจากกัน โดยมีเวลาเรียนประมาณ ๕๐-๖๐ นาที เท่ากัน ทุกรายวิชา ซึ่งการจัดตารางเรียนในลักษณะดังกล่าวบางครั้งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือ การเรียนที่ต้องใช้ระยะเวลาต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ดังนั้น หากสถานศึกษามีแนวทางและรูปแบบ การจัดตารางเรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตารางเรียนสามารถจัดได้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดคาบคู่ต่อเนื่องกัน การจัดช่วงเวลาเรียนที่เหมาะสมกับ ธรรมชาติของรายวิชา และการจัดตารางเรียนบูรณาการ เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาสามารถจัดตารางเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน มีการนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ และลงมือปฏิบัติจริง เช่น ให้ผู้เรียน รวมกลุ่มช่วยกันคิดบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีการตั้ง วัตถุประสงค์ วางแผนการทำงาน ดำเนินงาน และหาข้อสรุปร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ นอกจาก ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และทักษะการคิดวิเคราะห์แล้ว ยังสามารถปลูกฝังคุณลักษณะ ต่างๆ ทั้งนี้ อาจใช้เวลาเรียนพื้นฐานของรายวิชาบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนมาจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ได้

ตัวอย่างที่ ๑ ตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

โรงเรียน อำเภอ จังหวัด.....

เวลา วัน	๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	๐๘.๓๐-๙.๓๐ น.	๐๙.๓๐-๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น.	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐ น.	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐ น.
จันทร์		๐๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์	๗๑๑๑๐๑ ภาษาไทย	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)		๑๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์	เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
อังคาร		๐๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์	๑๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	๗๑๑๑๐๑ ภาษาไทย		แนะแนว ชมรม/ชุมนุม*	เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
พุธ		๗๑๑๑๐๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)		จัดการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์	เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
พฤหัสบดี		๑๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	๐๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)		ลูกเสือ - ยุวกาชาด*	เพิ่มเวลารู้ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์/ หน้าที่พลเมือง	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
ศุกร์		๗๑๑๑๐๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์	๑๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ		๐๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์	เพิ่มเวลารู้ จัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น

หมายเหตุ การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ จัดบูรณาการอยู่ในเวลาเรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนด โดยบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างที่ ๒ ตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียน อำเภอ จังหวัด.....

เวลา วัน	๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	๐๘.๓๐-๙.๓๐ น.	๐๙.๓๐-๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น.	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐ น.	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐ น.	
จันทร์		๐๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)	หยุดเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์		เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ชมรม/ชุมนุม ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ชมรมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
อังคาร		๐๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	หยุดเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์		เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	๑๑๑๑๑๑ วิทยาศาสตร์	ชมรมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
พุธ		๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)	จัดการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์	หยุดเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์		เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	ชมรมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
พฤหัสบดี		๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	๐๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)	หยุดเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์		เพิ่มเวลารู้ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์/ หน้าที่พลเมือง	ลูกเสือ - ยุวกาชาด	ชมรมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
ศุกร์		๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๑๑ วิทยาศาสตร์	๐๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	หยุดเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์		เพิ่มเวลารู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	ชมรมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น

หมายเหตุ การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ จัดบูรณาการอยู่ในเวลาเรียนตามโครงสร้างเวลาที่หลักสูตรกำหนด โดยบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างที่ ๓ ตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียน อำเภอ จังหวัด

เวลา วัน	๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	๐๘.๓๐-๙.๓๐ น.	๐๙.๓๐-๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น.	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐ น.	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐ น.		
จันทร์	ค๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)	โรงเรียนในเครือโรงเรียนคุณครู			เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น	
อังคาร	ค๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๑๑ ภาษาไทย				แนะแนว ชมรม/ชุมนุม	เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
พุธ	๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	ค๑๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์				จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)	เพิ่มเวลารู้ จัดการ เรียนรู้บูรณาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
พฤหัสบดี	๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	ค๑๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	ค๑๑๑๑๑๑ คณิตศาสตร์	จัดการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์				ลูกเสือ - ยุวกาชาด	เพิ่มเวลารู้ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์/ หน้าที่พลเมือง	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น
ศุกร์	๗๑๑๑๑๑ ภาษาไทย	๑๑๑๑๑๑ วิทยาศาสตร์	๑๑๑๑๑๑ วิทยาศาสตร์	จัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔ กลุ่มสาระ (สังคมฯ/ศิลปะ/สุขฯ/การงานฯ)				๑๑๑๑๑๑ ภาษาอังกฤษ	เพิ่มเวลารู้ จัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	ซ่อมเสริม/ กิจกรรมตามจุดเน้น

หมายเหตุ การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ จัดบูรณาการอยู่ในเวลาเรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนด โดยบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน ตามความเหมาะสม

บทที่ ๓ การออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่เน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม เผชิญประสบการณ์ตรง เรียนรู้ด้วยตนเอง และได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง โดยกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เน้นเป้าหมายการพัฒนา ๔H ประกอบด้วย การพัฒนาสมอง (Head) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และการพัฒนาสุขภาพ (Health) เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ๘ ประการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแนวการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (PISA) การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรลดบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)

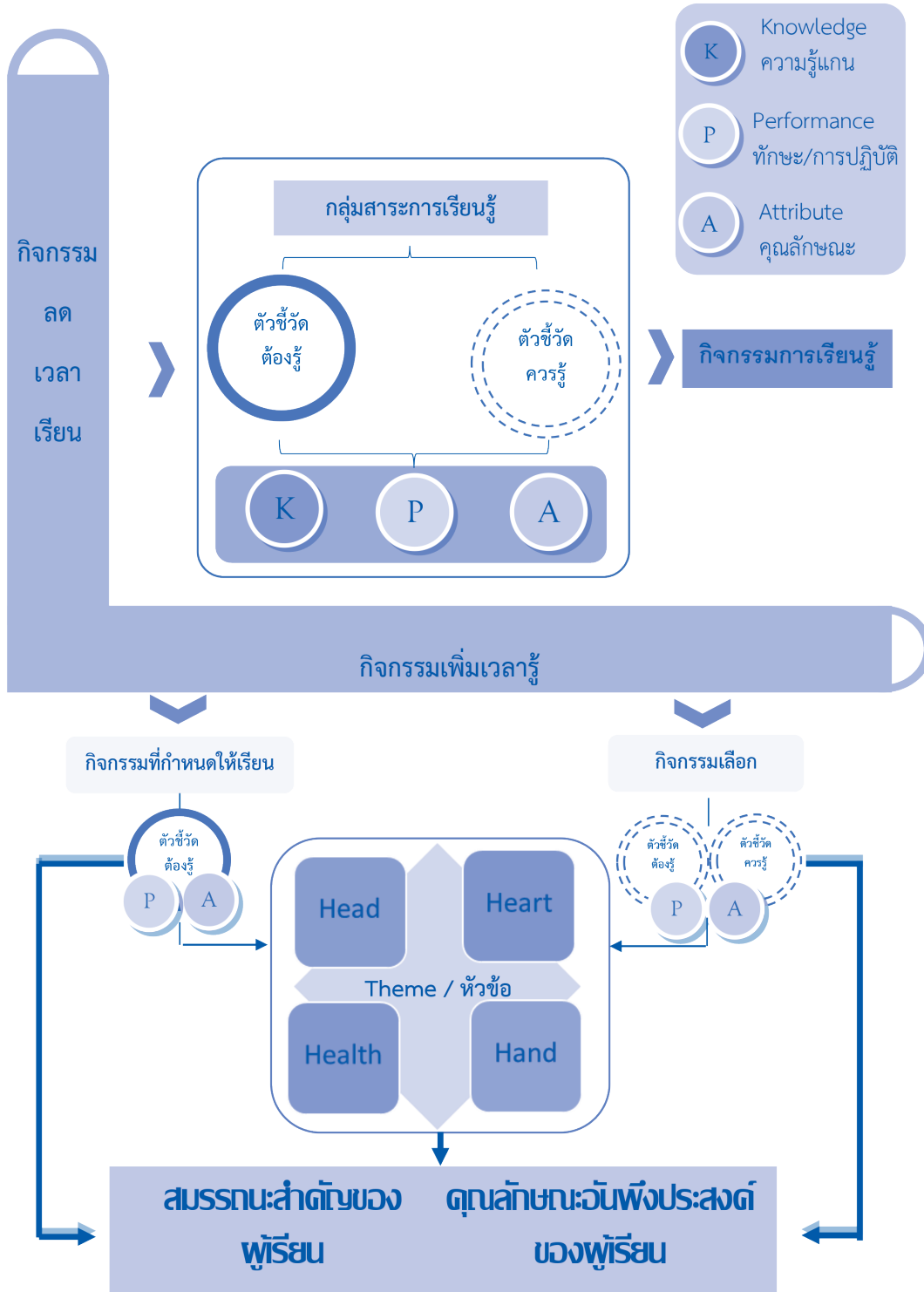
การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ โดยกิจกรรมลดเวลาเรียนเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ลดบทบาทผู้สอนในการบรรยายหรือให้ความรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นหลัก ๔H ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health) ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เชื่อมโยงจากกิจกรรมลดเวลาเรียน

กรอบความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงลดเวลาเรียน จากตัวชี้วัดในแต่ละรายวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทั้งความรู้/ความคิดรวบยอด (K: Knowledge) ทักษะ/การปฏิบัติ (P: Performance) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่การจัดการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ (Active Learning) ตามความถนัดความสนใจจากการได้มีส่วนร่วมในประสบการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง อาทิ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากการลงมือปฏิบัติ การทำงานสามารถพัฒนาเป็นอาชีพหรือเลือกแนวทางการศึกษาต่อในระดับที่สูง และเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พร้อมสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่ต่อยอดเป็นการพัฒนาต่อยอดจากตัวชี้วัดที่เน้นการปฏิบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกิจกรรมลดเวลาเรียน ให้การจัดการจัดกิจกรรมในช่วงเพิ่มเวลารู้มีความหมายกับชีวิตจริงยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ควรมีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน ซึ่งเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดที่ต้องรู้ และกิจกรรมให้เลือกเรียนที่ผู้เรียนเลือกได้ตามความถนัดความสนใจ ซึ่งทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้เลือกเรียน มุ่งเน้นประเมินด้านทักษะ/การปฏิบัติ (Performance) และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ การดำเนินการตามกรอบในแผนภาพที่ ๒

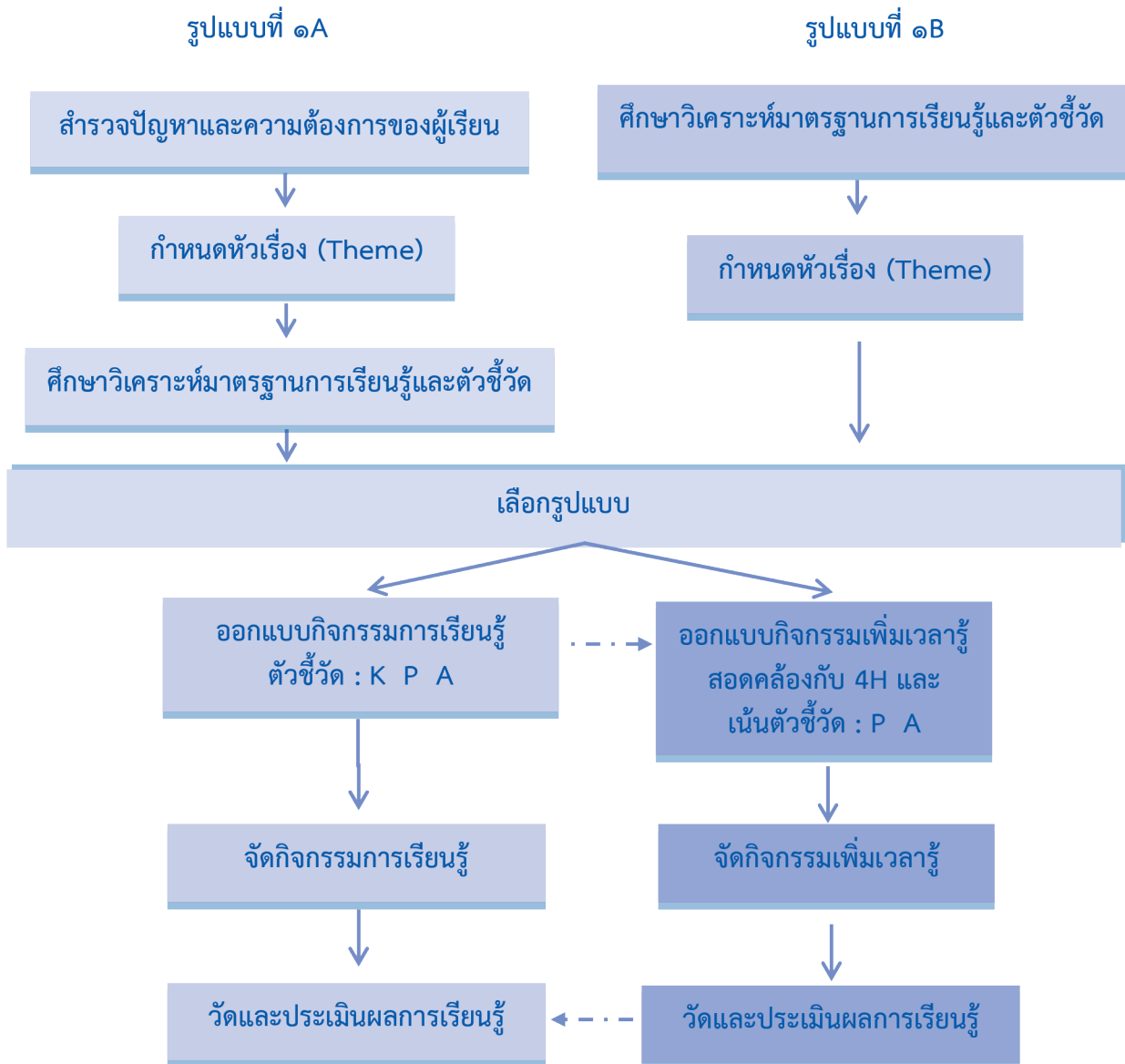

ภาพที่ ๒ กรอบความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและเพิ่มเวลารู้

แนวทางการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

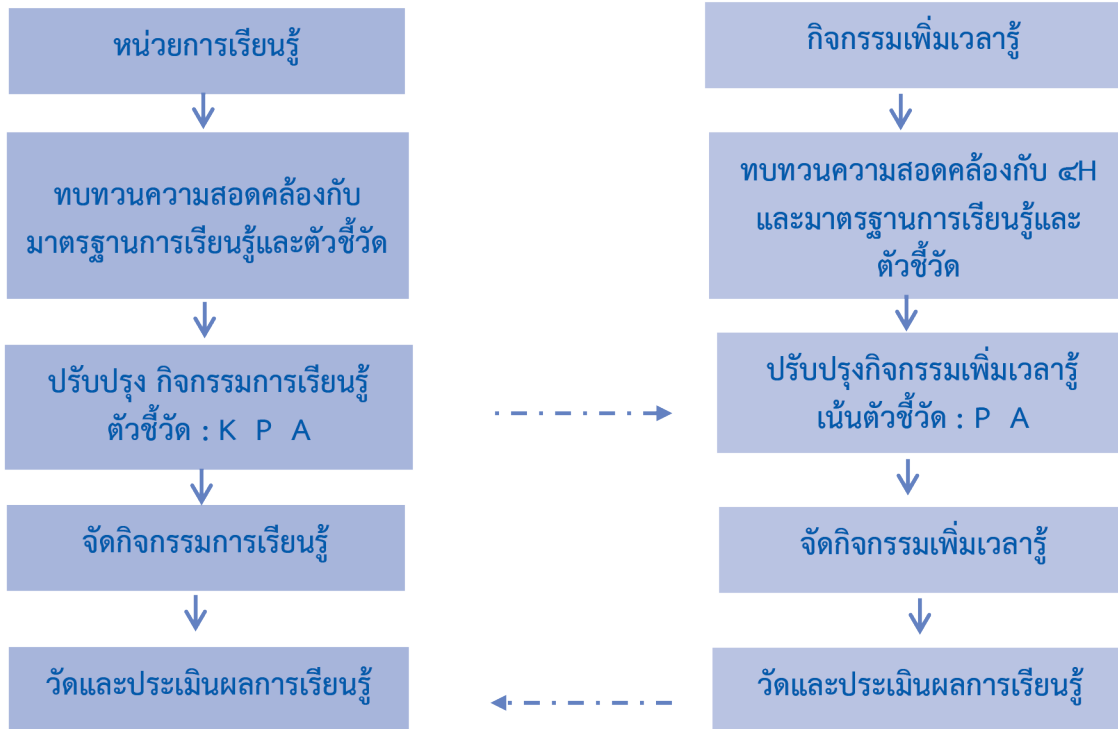
กรณีที่ ๑ สถานศึกษาที่ยังไม่มีหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ สามารถดำเนินการได้ ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบที่ ๑A เริ่มต้นจากการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้เรียน รูปแบบที่ ๑B เริ่มต้นจากศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ดังแผนภาพที่ ๓

แผนภาพที่ ๓ การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ กรณีที่สถานศึกษาไม่มีหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

กรณีที่ ๒ สำหรับสถานศึกษาที่มีหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้อยู่แล้ว สามารถดำเนินการได้
 ดังแผนภาพที่ ๔

กรณีที่ ๒

แผนภาพที่ ๔ การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ กรณีที่สถานศึกษามีหน่วยการเรียนรู้
 และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

หลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลา

การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลา มีรูปแบบการจัดกิจกรรม ๒ ลักษณะ ซึ่งขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา ได้แก่ กิจกรรมบูรณาการ และกิจกรรมเฉพาะเรื่อง โดยมีหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรม ๗ ประการดังนี้

๑. เชื่อมโยงตัวชีวิต: สอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒. เน้นจัด ๔H: เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย ๔H ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health)

๓. ผู้เรียนเป็นสุข: เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการใช้วิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสมตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความแตกต่างของผู้เรียน

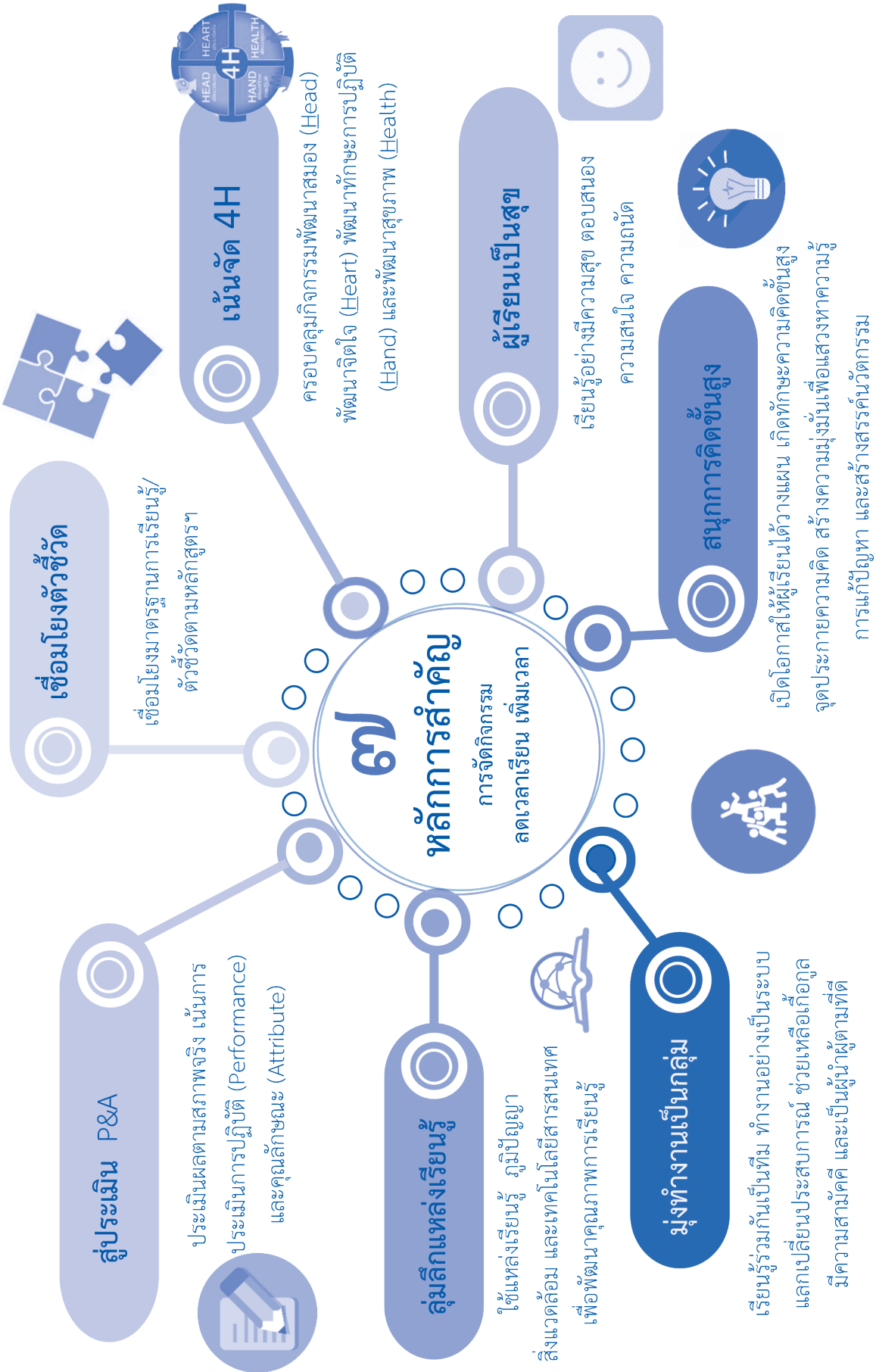
๔. สนุกการคิดขั้นสูง: เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ ค้นคว้า ถกแถลง สร้างความคิดเชิงเหตุผล อภิปราย สรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่นเพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม

๕. มุ่งทำงานเป็นกลุ่ม: จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำงานอย่างเป็นระบบ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี และเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

๖. ลุ่มลึกแหล่งเรียนรู้: ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

๗. สู่การประเมิน P&A: ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินการปฏิบัติ (P: Performance Assessment) และการประเมินคุณลักษณะ (A: Attribute Assessment)

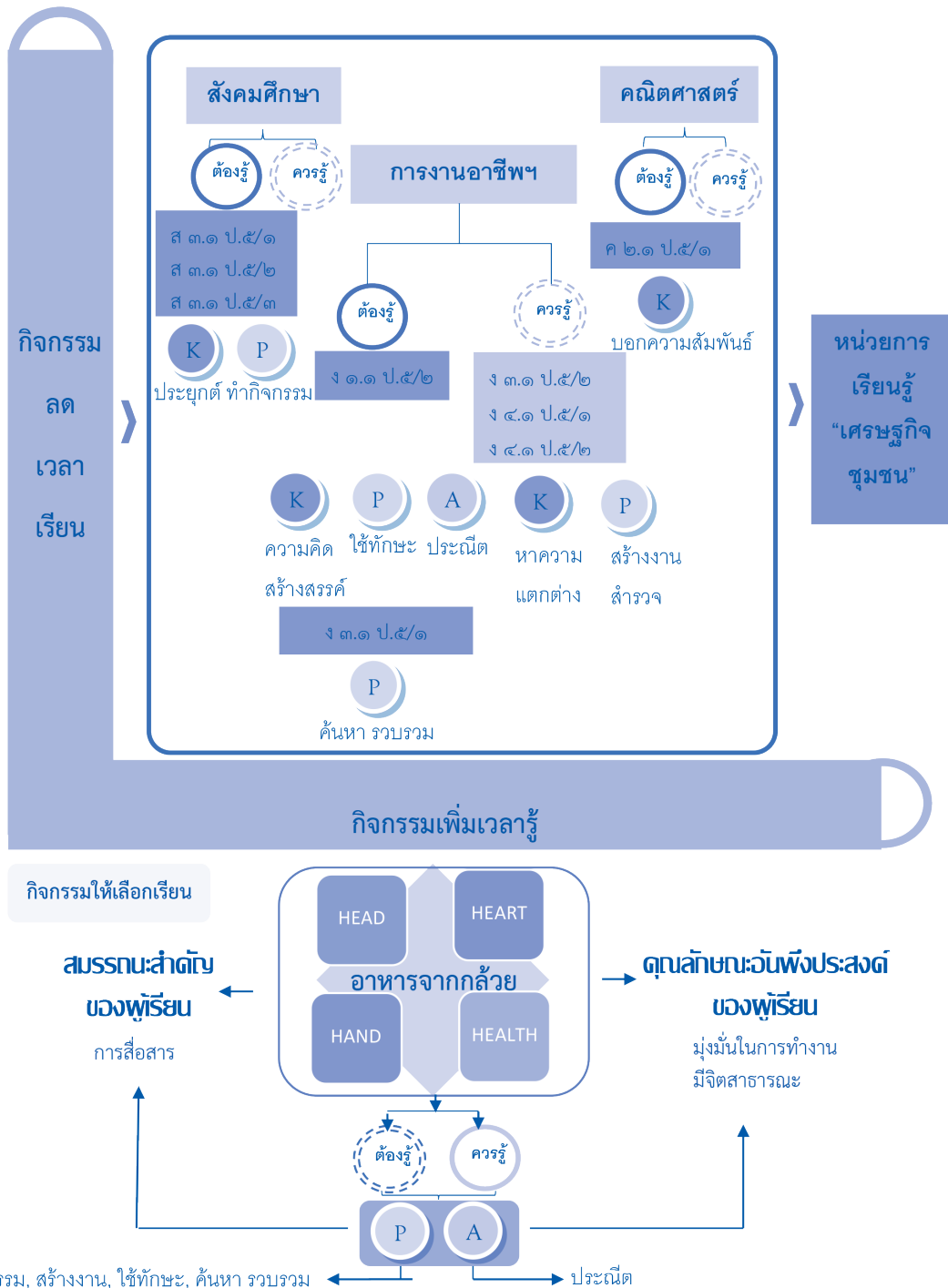
แสดงโดยสรุปดังแผนภาพที่ ๕

ภาพที่ ๕ ๗ หลักการสำคัญของการจัดการกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

ทั้งนี้ได้แสดงตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ กรณีที่ ๑ สถานศึกษาที่ยังไม่มีหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ คือ กิจกรรมเรื่องอาหารจากกล้วย โดยใช้แผนภาพ Info Graphic ในหน้า ๓๒-๓๓ นอกนั้น เป็นตัวอย่างกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ที่น่าสนใจที่สถานศึกษาสามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบท ได้แก่ กระปุกออกสินสร้างสรรค์ สำนักความเป็นไทย และผักตบชวา กับสิ่งแวดล้อม โดยนำเสนอเป็นแผนภาพ Info Graphic ในหน้า ๓๔-๓๖ สำหรับตัวอย่างกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ที่มีรายละเอียดของกิจกรรมอยู่ในภาคผนวก

ตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ โดยใช้รูปแบบ ๑A

ว 3.1 ป.5/2 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายการนำวัสดุไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ง 1.1 ป.5/2 ใช้ทักษะการจัดการใน การทำงานอย่างมีระบบ ประสิทธิภาพและมีความคิดสร้างสรรค์

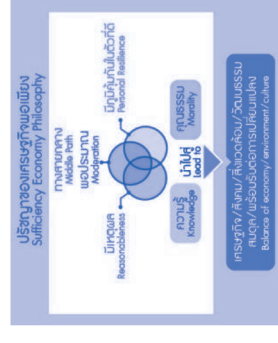
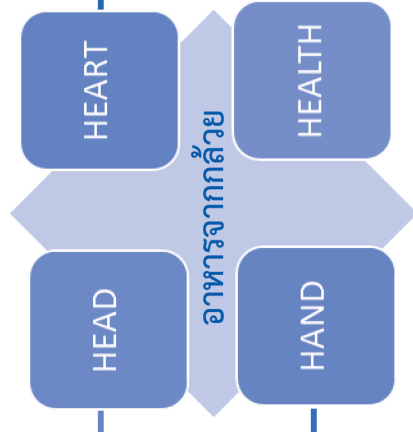
ง 1.1 ป.5/2 ใช้ทักษะการจัดการใน การทำงานอย่าง เป็นระบบ ประสิทธิภาพและมีความคิดสร้างสรรค์

ง 3.1 ป.5/1 ค้นหา รวบรวมข้อมูล ที่สนใจ และเป็น ประโยชน์ จากแหล่ง ข้อมูล ต่างๆ ที่ เชื่อถือ ได้ ตรงตาม วัตถุประสงค์

ง 3.1 ป.5/2 สร้างงาน เอกสาร เพื่อ ใช้ ประโยชน์ ใน ชีวิตประจำวัน ด้วย ความรับผิดชอบ

ต 3.1 ป.5/2 ประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

ง 3.1 ป.5/2 สร้างงานเอกสารเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้วยความรับผิดชอบ

พ 3.1 ป.5/2 เสนอเกมนำไปสู่กีฬาที่เลือกและ กิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบพลัด

อาหารจากกล้วย

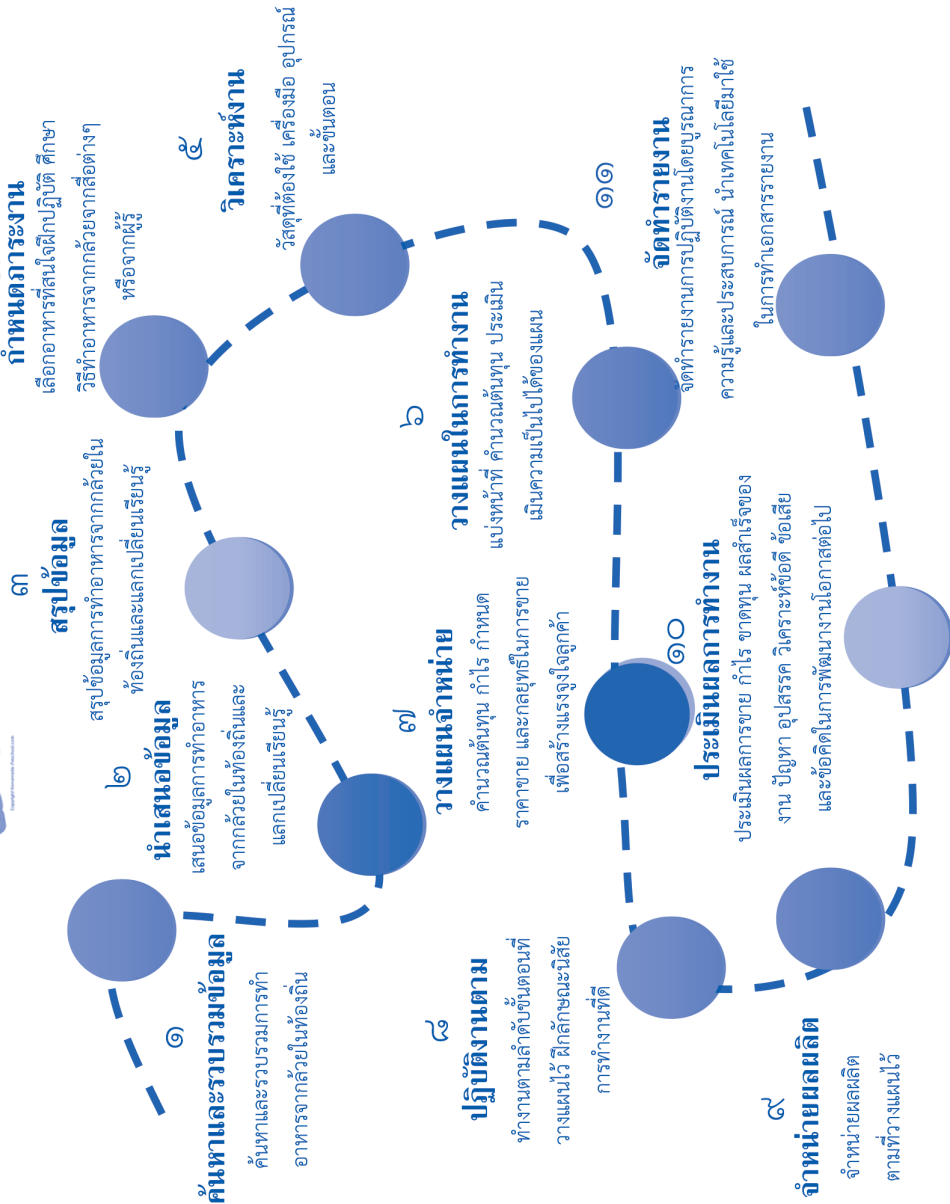
ทำงานเป็นขั้นเป็นตอน วางแผน
อย่างเป็นระบบ และประเมินผล
การทำงานเพื่อการพัฒนา

<p>HEAD การคิดวิเคราะห์ วางแผนธุรกิจ</p>	<p>HEART ความรับผิดชอบ ความสามัคคี มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ อดทน เชื้อเพื่อเสียสละ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน</p>	<p>HEALTH สร้างเสริมสุขภาพ</p>	<p>HAND ทักษะการทำงาน</p>
<p>คุณลักษณะ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ</p>	<p>สมรรถนะสำคัญ การสื่อสาร</p>	<p>สื่อการเรียนรู้: ตัวอย่างอาหารจากกล้วย, อุปกรณ์ การสืบค้นข้อมูล, วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ทำอาหาร</p>	

ส ๓.๑ ป.๕/๒
ง ๑.๑ ป.๕/๒ ง ๓.๑ ป.๕/๑ ง ๓.๑ ป.๕/๒
ว ๓.๑ ป.๕/๒
พ ๓.๑ ป.๕/๒

P
A

ออมสินสร้างสรรค์

พัฒนาทักษะการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์
ตระหนักถึงความอดออม และนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่

สังคม ศาสนา
และ
วัฒนธรรม

สั ๓.๑ ป.๑/๒ สั ๓.๑ ป.๒/๔ สั ๓.๑ ป.๓/๒
สั ๓.๑ ป.๔/๓ สั ๓.๑ ป.๕/๒ สั ๓.๑ ป.๖/๓

ศิลปะ

ศ ๑.๑ ป.๑/๓ ศ ๑.๑ ป.๒/๔ ศ ๑.๑ ป.๓/๗
ศ ๑.๑ ป.๔/๕ ศ ๑.๑ ป.๕/๒ ศ ๑.๑ ป.๖/๒

การทำงาน
อาชีพและ
เทคโนโลยี

ง ๑.๑ ป.๑/๒ ง ๑.๑ ป.๒/๒ ง ๑.๑ ป.๓/๒
ง ๑.๑ ป.๔/๒ ง ๑.๑ ป.๕/๒ ง ๑.๑ ป.๖/๒

P A

สื่อการเรียนรู้

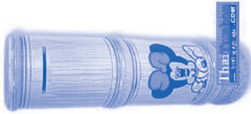
- เหรียญและธนบัตรประเภทต่างๆ
- เพลง “รวมเงิน”
- ตัวอย่างชิ้นงาน “กระปุกออมสินไม่ฝืด”
- วัสดุ/อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการทำ
กระปุกออมสินจากไม่ฝืด

HEAD	HEART	HAND	คุณลักษณะ
การคิด	ประหทัยดี	การออกแบบผลิตภัณฑ์	มีวินัย
การสื่อสาร	อดออม	การนำเสนอผลงาน	อยู่อย่างพอเพียง
การแก้ปัญหา			มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมที่ 3

การคิด	กิจกรรมที่ 3
การสื่อสาร	
การแก้ปัญหา	

1. ทบทวนขั้นตอนการทำกระปุกออมสิน ตามแผนในกิจกรรมที่ 2
2. ลงมือสร้างชิ้นงาน “กระปุกออมสิน” ตามแผนที่วางไว้
3. ตกแต่งสวยงาม
4. นำเสนอชิ้นงาน และปัญหาและสาเหตุของอุปสรรคขณะทำงาน

กิจกรรมที่ 2

1. ผู้เรียนศึกษาความเป็นมาและชื่อของการใช้กระปุกออมสิน
2. ผู้เรียนวางแผนการทำกระปุกออมสิน จาก 4 ประเด็น คือ การออกแบบวัสดุ ขั้นตอน และการตกแต่ง
3. ผู้เรียนปรับแผน จากการประเมินปัญหาอุปสรรค ความไม่สอดคล้องกันระหว่างแผน และการทำงานจริง
4. นำเสนอผลงานการออกแบบ และผู้เรียนร่วมกันคัดเลือกผลงานการออกแบบ

กิจกรรมที่ 1

1. ผู้เรียนคิดหาวิธีรวมเงินให้ได้ค่าเงินจำนวนต่างๆ ตามที่สถานการณ์ปัญหาที่กำหนด โดยผู้สอนให้ประเภทเงินกับผู้เรียนอย่างหลากหลาย
2. ผู้เรียนเล่นเกม “รวมเงิน”
3. สันทนาการถึงค่าใช้จ่ายในแต่ละวันจนสรุปเป็น รายรับ รายจ่าย และการออมของผู้เรียน

สำนึกไทย

ขั้นตอนสู่การสร้างจิตสำนึกความเป็นไทย
Historical Method

Head

วิเคราะห์และ
ตีความข้อมูล

กำหนดประเด็นศึกษา

ดูวิดีโอทัศน์หรือสื่ออื่นๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทยสมัย
ต่างๆ ถกแถลงเรื่องราว เพื่อกำหนดประเด็นการศึกษา
เลือกประเด็นและร่วมกันศึกษาตามที่ตนสนใจ

๑

ภูมิใจในชาติ ศาสนา กษัตริย์
รักษาสິงแวดลอม
ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน
และมีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงาม

Heart

สืบค้นและรวบรวมข้อมูล

ผู้เรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และเครื่องมือทาง
ภูมิศาสตร์สืบค้นและรวบรวมข้อมูลตามที่สนใจ จากแหล่ง
เรียนรู้ต่างๆ

๒

Hand

ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
ในการสืบค้น รวบรวม และ
นำเสนอข้อมูล ใช้เครื่องมือ
ทางภูมิศาสตร์ศึกษาข้อมูล
ทักษะการทำงานเป็นทีม

วิเคราะห์และตีความข้อมูล

ผู้เรียนวิเคราะห์และตีความข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น
รวบรวมไว้แล้ว มาพิจารณาโดยใช้เหตุผลเป็นแนวทางใน
การตีความเพื่อนำไปสู่การค้นพบข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์
และภูมิศาสตร์

๓

พฤติกรรมกรปกป้องกัน
และแก้ไขปัญหาสิงแวดลอม
ที่มีต่อสุขภาพ

Health

คัดเลือกและประเมินข้อมูล

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกและประเมินข้อมูลเพื่อค้นหา
ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับข้อเท็จจริงทาง
ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ที่ต้องการทราบ

๔

เรียบเรียงและเขียนรายงาน

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเรียบเรียงรายงาน จากการวิเคราะห์และ
การตีความข้อมูล จัดนิทรรศการนำเสนอด้วยการสร้างสรรค์
งานเป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ แสดงนาฏศิลป์
หรือละครต่างๆ

๕

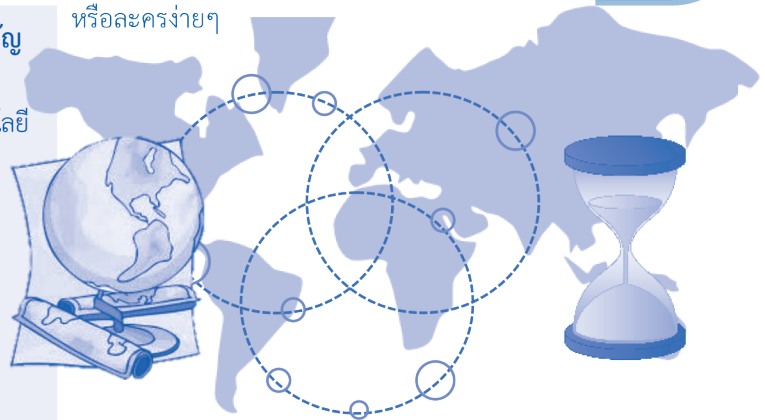
ส ๔.๑ ป.๖/๑, ส ๔.๑ ป.๖/๒,
ส ๕.๑ ป.๖/๑ พ ๔.๑ ป.๖/๑
ศ ๑.๑ ป.๖/๒ ศ ๓.๑ ป.๖/๓

สมรรถนะสำคัญ

- การสื่อสาร
- การใช้เทคโนโลยี
- การคิด
- การแก้ปัญหา
- ทักษะชีวิต

คุณลักษณะ

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- รักความเป็นไทย
- มีจิตสาธารณะ
- ซื่อสัตย์ สุจริต
- ใฝ่เรียนรู้

บทที่ ๕ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงาน ผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อให้เป็นแนวทาง การปฏิรูป การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ๔H ได้แก่ Head (พัฒนาสมอง) Heart (พัฒนาจิตใจ) Hand (พัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (พัฒนาสุขภาพ) ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีความมุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียน การสอนทั้งในและนอกห้องเรียน โดย ครูปรับบทบาทการสอนเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสมากขึ้นในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม รอบตัว มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักการทำงานเป็นทีม ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งมีโอกาสได้พัฒนาจิตใจให้เห็นคุณค่าของการเป็นคนดี ทำความดี ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการ จัดการศึกษาท้องถิ่น เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา โดยนำนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยเป็นไป ในทิศทางเดียวกัน มีความสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการ ทำงาน ทักษะการดำรงชีวิต โดยมีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนกระบวนการ พัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น ในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และรายงาน ผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ได้กำหนดกรอบ การดำเนินการนิเทศไว้เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำเป็น สารสนเทศ เตรียมความพร้อมในการดำเนินการของ Smart Trainer

ระยะที่ ๒ ดำเนินการนิเทศเพื่อให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการดำเนินการของสถานศึกษา โดยในระยะที่ ๒ ให้ Smart Trainer ดำเนินการนิเทศ

ระยะที่ ๓ ดำเนินการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน เป็นระยะที่รวบรวมผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา และทำการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ปฏิทินปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๐

ครั้งที่ ๑	
พ.ค. ๒๕๖๐	
ST๑	
●	เครื่องมือนิเทศ
□	โรงเรียน
	Smart Trainer
	จังหวัด
ระยะที่ ๑	

นิเทศ ติดตาม					
ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓	ครั้งที่ ๔	ครั้งที่ ๕		
มิ.ย. ๒๕๖๐	ก.ค. ๒๕๖๐	ส.ค. ๒๕๖๐	ก.ย. ๒๕๖๐		
		ST๒			ST๒
●	●	●	●		● ☆
	□	□	□		□ ☆
					◎
ระยะที่ ๒					

สรุปรายงานผล	
ครั้งที่ ๖	
ต.ค. ๒๕๖๐	
ระยะที่ ๓	

- หมายถึง การทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR) ของโรงเรียน
- หมายถึง การทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR) ของ Smart Trainer
- ☆ หมายถึง การสรุปรายงานความก้าวหน้า
- ◎ หมายถึง การสรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จังหวัด

ระยะที่ ๑ การนิเทศการเตรียมการ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ (ภาคเรียนที่ ๑) / พฤศจิกายน ๒๕๖๐ (ภาคเรียนที่ ๒) พ

สาระ/เรื่อง/ที่นิเทศ	กิจกรรมนิเทศ	เครื่องมือ	สื่อ/หลักฐานร่องรอย
<p>พฤษภาคม ๒๕๖๐</p> <p>๑) การบริหารจัดการ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริม สนับสนุน :งบประมาณ ทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ 	<p>ร่วมศึกษาพัฒนา การจัดการกรรมการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาบุคลากร/จัดสรรงบประมาณ/การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม /ส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือบริหารจัดการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” - แบบ ST๑ 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือการดำเนินงานของโรงเรียน - แผนปฏิบัติการของโรงเรียน - สารสนเทศของโรงเรียน (แหล่งเรียนรู้) - เครื่องมืออื่นๆ
<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 	<p>ร่วมศึกษาพัฒนา การจัดการกรรมการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวชี้วัดภาพความสำเร็จการบริหารจัดการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” - ข้อมูลสารสนเทศ - สภาพความพร้อมของโรงเรียน - แนวทางการจัดการกิจกรรมเรียนรู้โครงสร้างเวลาเรียน/ตารางเรียน/การคัดเลือกรูปแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กิจกรรมการเรียนรู้ ๔H : ตามความสนใจของนักเรียน/ตามบริบทและศักยภาพ - การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินความก้าวหน้า/ความพึงพอใจ - การนำเสนอผลงานนักเรียน - การสรุปรายงานผลการดำเนินงาน/แผนการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบรายงานการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : ST๑ - AAR ของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือบริหารจัดการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” - คู่มือการดำเนินงานของโรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> - การจัดระบบการนิเทศภายใน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมศึกษาพัฒนาระบบการนิเทศภายใน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบรายงานการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : ST๑ - AAR ของโรงเรียน 	

สาระ/เรื่อง/เรื่องที่นิเทศ	กิจกรรมนิเทศ	เครื่องมือ	สื่อ/หลักฐานร่องรอย
๒) การทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๑)	<p>ทบทวนความเข้าใจ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : ผู้บริหาร/ครู/ผู้เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน : ความต้องการความสนใจ ความถนัด - ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการจัดการจัดการ/แหล่งเรียนรู้ - การคัดเลือกรูปแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามกลุ่มกิจกรรม ๔H : ตามความสนใจของนักเรียน/ตามบริบทและศักยภาพ - สะท้อนผลการนิเทศระยะที่ ๑ เพื่อปรับปรุง แก้ไขนำสู่การปฏิบัติ ระยะที่ ๒ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบรายงาน การนิเทศติดตาม การจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : ST๑ - AAR ของโรงเรียน 	
๓) การทบทวนหลังการปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>สรุปผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด ครั้งที่ ๑ โดยสังเคราะห์จาก AAR: Smart Trainers ครั้งที่ ๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรุปผลความพร้อมในการจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ 	<ul style="list-style-type: none"> -แบบรายงาน การนิเทศติดตาม การจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : ST๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ 	

ระยะที่ ๒ การนิเทศการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๐ เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน ๒๕๖๐ (เดือนละ ๑ ครั้ง)
ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ (เดือนละ ๑ ครั้ง)

สาระ/เรื่อง/ที่นิเทศ	กิจกรรมนิเทศ	เครื่องมือ	สื่อ/หลักฐานร่องรอย
เดือน มิ.ย. ๖๐ / พ.ย. ๖๐ ๑) การจัดกิจกรรม ๔H ๒) การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรม ๔H ๓) การทบทวนหลังการปฏิบัติ ระหว่างการดำเนินงาน (AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๒)	สังเกตการจัดกิจกรรม (ปัญหาอุปสรรค) - การใช้หลักสูตร - การจัดกิจกรรม - ความสัมพันธ์ของกิจกรรมและเวลา - ทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR๒ ระหว่างการดำเนินงาน) สะท้อนผลการนิเทศครั้งที่ ๒ เพื่อปรับปรุง แก้ไขนำสู่การปฏิบัติ สัปดาห์ต่อไป	- แบบบันทึกการทบทวน หลังการปฏิบัติงาน ครั้งที่ ๒ (AAR) - แบบรายงานการนิเทศฯ ครั้งที่ ๒ : ST๒	- โครงสร้างหลักสูตร - การจัดทำตารางสอน - แนวทางการจัดกิจกรรม - แบบสังเกตการจัดกิจกรรม - แบบ AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๒
เดือน ก.ค.๖๐ / ธ.ค. ๖๐ ๑) การจัดกิจกรรม ๔H ๒) การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรม ๔H ๓) การทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๓)	สังเกตการจัดกิจกรรม(ปัญหาอุปสรรค) - การใช้หลักสูตร - การจัดกิจกรรม - ความสัมพันธ์ของกิจกรรมและเวลา - ทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR๓ระหว่างการดำเนินงาน) สะท้อนผลการนิเทศครั้งที่ ๓ เพื่อปรับปรุงแก้ไขนำสู่การปฏิบัติ สัปดาห์ต่อไป	- แบบบันทึกการทบทวน หลังการปฏิบัติงาน ครั้งที่ ๓ (AAR) - แบบรายงานการนิเทศฯ ครั้งที่ ๓ : ST๒	- โครงสร้างหลักสูตร - การจัดทำตารางสอน - แนวทางการจัดกิจกรรม - แบบ AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๓

สาระ/เรื่องที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมพิเศษ	เครื่องมือ	สื่อ/หลักฐานร่องรอย
เดือน ส.ค. ๖๐ / ม.ค. ๖๑ ๑) ความก้าวหน้าของงานดำเนินงาน ๒) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูผู้ปกครอง ๓) การทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๔)	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสะท้อนผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเป็นรายโรงเรียน - ทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR๔ ระหว่างการดำเนินงาน) สะท้อนผลการนิเทศ ครั้งที่ ๔ เพื่อปรับปรุง แก้ไขนำสู่การปฏิบัติ สัปดาห์ต่อไป	- แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน ครั้งที่ ๔ (AAR) - แบบรายงานการนิเทศฯ ครั้งที่ ๔ : ST๒	- แบบ AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๔
เดือน ก.ย.๖๐ – ก.พ. ๖๑ ๑) การจัดกิจกรรม๔H ๒) การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม ๔H ๓) การทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR : Smart Trainers ครั้งที่ ๕)	- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - ความสัมพันธ์ของกิจกรรมและเวลา - การวัดและประเมินผล - ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง - ทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR๕ ระหว่างการดำเนินงาน) สะท้อนผลการนิเทศครั้งที่ ๕ เพื่อปรับปรุง แก้ไขนำสู่การปฏิบัติ สัปดาห์ต่อไป	- แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน ครั้งที่ ๕ (AAR) - แบบรายงานการนิเทศฯ ครั้งที่ ๕ : ST๒ - แบบรายงานผลการจัดกิจกรรมฯ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ระดับโรงเรียน	- แนวทางการจัดกิจกรรม - สังเกตการจัดกิจกรรม - แบบ AAR: Smart Trainers ครั้งที่ ๕ - รายงานการจัดกิจกรรมฯ จัดทำ ๒ เล่ม (เก็บไว้ที่โรงเรียน ๑ เล่ม และส่ง Smart Trainer ๑ เล่มพร้อมแผ่นซีดี)
๔) การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อคัดเลือก Best Practice ระดับจังหวัด	- คัดเลือก Best Practice ระดับจังหวัด (ทีม Smart Trainers)	- คู่มือเกณฑ์การคัดเลือก Best Practice ระดับจังหวัด (ทีม Smart Trainers)	

ระยะที่ ๓ การสรุป รายงานผลการนิเทศติดตามระดับกลุ่มจังหวัด เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ (ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๐)/เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ (ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐)

สาระ/เรื่อง/พื้นที่นิเทศ	กิจกรรมนิเทศ	เครื่องมือ	สื่อ/หลักฐานร่องรอย
เดือน ต.ค. ๖๐ / มี.ค. ๖๑ ๑) ประชุมหลอมรวมผล การจัดกิจกรรมฯ ระดับ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด (ทีม Smart Trainers)	- หลอมรายงานผลการจัดกิจกรรมฯ ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด	- รายงานผลการจัดกิจกรรมฯ ระดับโรงเรียนและระดับจังหวัด	- รายงานผลการจัดกิจกรรมฯ ระดับ โรงเรียนและระดับจังหวัด
๒) ประชุมนำเสนอ Best Practice ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด (ทีม Smart Trainers)	- นำเสนอ Best Practice ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด (ทีม Smart Trainers)	- Best Practice ระดับจังหวัด	- Best Practice ระดับจังหวัด
๓) รายงานผลการจัดกิจกรรมฯ และ Best Practice ระดับ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด ต่อกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น (ทีม Smart Trainers)	- ส่งรายงานผลการจัดกิจกรรมฯ และ Best Practice ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัดต่อกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น (ทีม Smart Trainers)	- รายงานผลการจัดกิจกรรมฯ และ Best Practice ระดับ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด ต่อกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น	- รายงานผลการจัดกิจกรรมฯ และ Best Practice ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด

๖. เอกสารอ้างอิง

๖.๑ คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๒ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๓ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๔ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๗. แบบฟอร์ม/เครื่องมือที่ใช้

ที่	รหัส	รายการ
๑		แบบสอบถามความพร้อมในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
๒	ST๑	แบบรายงานการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ครั้งที่ ๑
๓	ST๒	แบบรายงานการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” สำหรับการนิเทศ ติดตาม ครั้งที่ ๒
๔	ST๓	แบบประเมินความสำเร็จการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
๕	AAR๑	แบบบันทึกการทบทวนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา (After Action Review : AAR)
๖	AAR๒	แบบสรุปรายงานความก้าวหน้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (After Action Review : AAR) สำหรับ Smart Trainer
๗		แบบรายงานผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

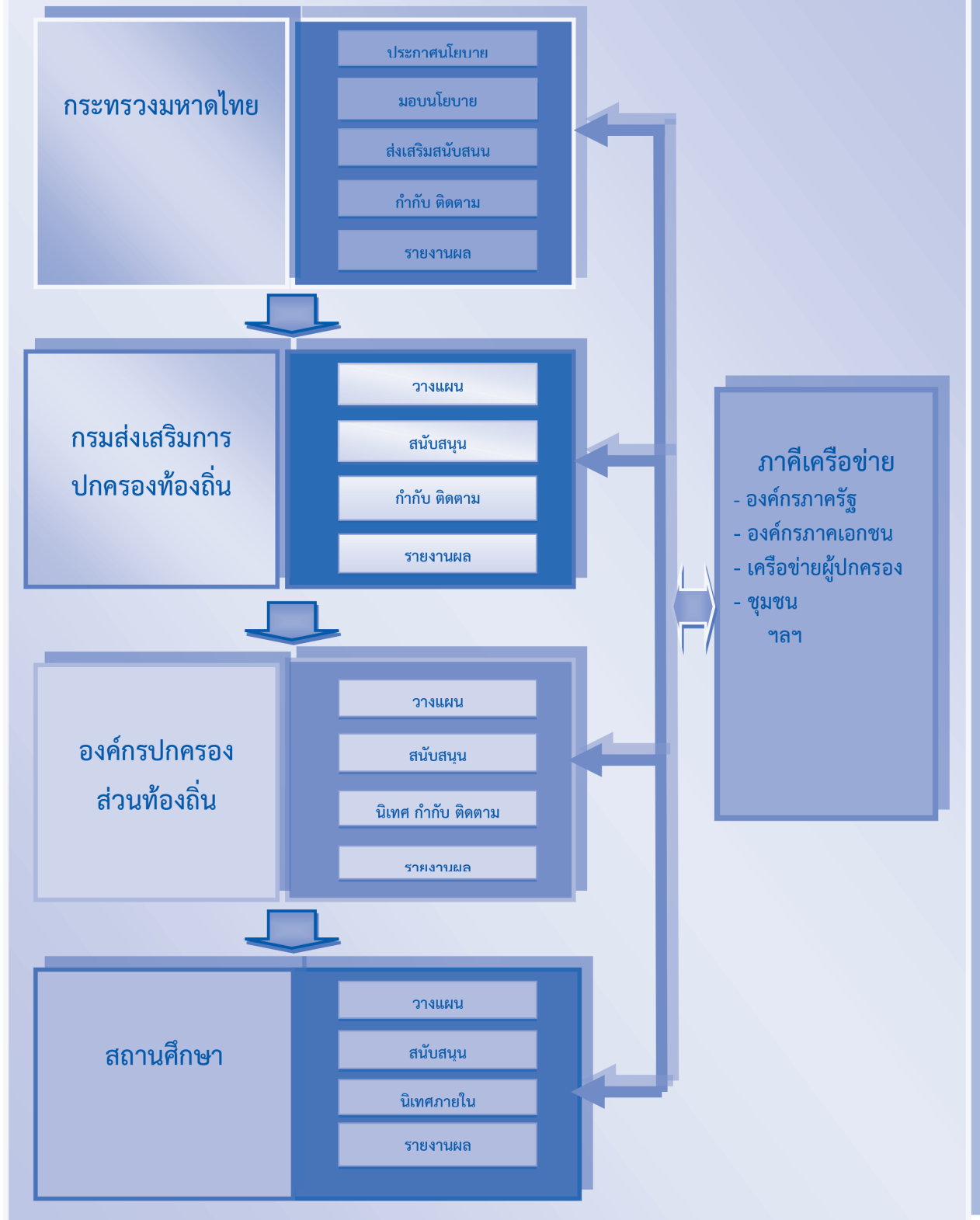
บทที่ ๕ การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบทั้ง ๔H มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และมีความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ การดำเนินงานตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จ จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน

กลไกการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบาย และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงาน เกิดเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน ดังแผนภาพที่ ๗

กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติ

แผนภาพ : กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินงาน ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย

๑. นำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามที่รัฐบาลกำหนด โดยมอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการขับเคลื่อน
๒. ส่งเสริม สนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยให้แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน
๓. กำกับ ติดตาม และรายงานผลการขับเคลื่อนนโยบายอย่างต่อเนื่อง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑. เห็นชอบให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและสมัครใจ เป็นสถานศึกษานำร่องเพื่อดำเนินกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๘ เป็นต้นไป
๒. ส่งเสริม สนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยแต่งตั้ง Smart Trainer: ผู้นำการนิเทศการจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ระดับจังหวัด จัดทำคู่มือการนิเทศ ติดตาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน
๓. กำกับ ติดตาม และรายงานผลการขับเคลื่อนนโยบายอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

๑. ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัด
๒. อำนวยความสะดวก ประสาน ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. วางแผน กำหนดแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบาย
๒. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่

๑) คณะทำงาน ติดตาม ตรวจสอบและนิเทศการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้อำนวยการ สำนัก/กองการศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคณะทำงาน ขับเคลื่อนนโยบายในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) หน่วยงานนิเทศก์/กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่นิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

๓) กอง/ฝ่าย/ส่วน นโยบายและแผน มีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัด กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

๔) ส่วน/ฝ่าย ส่งเสริมการจัดการศึกษา มีหน้าที่ประสานความร่วมมือ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ และ มีหน้าที่พัฒนาศักยภาพบุคลากรในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

๓. ประชุมชี้แจง สร้างความตระหนัก ความเข้าใจในแนวปฏิบัติให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔. นิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง

๕. ส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

๖. รายงานผลการปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค แนวทางการพัฒนา และความสำเร็จ

๗. เผยแพร่ผลการดำเนินงาน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัดการศึกษา ท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

สถานศึกษา

๑. ศึกษาวิเคราะห์นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

๒. แต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๓. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจการดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๔. กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

๕. วิเคราะห์และปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ และความพร้อม ของสถานศึกษา

๖. จัดทำสารสนเทศตามความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๗. จัดเตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

๘. สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ในการเข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

๙. ออกแบบกระบวนการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน

๑๐. ออกแบบกระบวนการสะท้อนผลการดำเนินงานและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

๑๑. เผยแพร่ผลการดำเนินงาน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา

สถานศึกษา คือ หน่วยงานระดับปฏิบัติตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหาร

๑. เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ระดับโรงเรียน สร้างความตระหนักความเข้าใจ อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการดำเนินงานการจัดกิจกรรม
๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดกิจกรรม เพิ่มเวลารู้
๓. ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่างๆ และความร่วมมือจากชุมชน
๔. นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๕. จัดประชุม เสวนา ทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) และนำผลไปใช้ในการพัฒนาต่อไป

ครูผู้สอน

๑. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการ จำแนกเป็นระดับชั้นเรียนและรายบุคคล
๒. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาที่รับผิดชอบและออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๓. จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจผู้เรียน จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
๔. ประเมินและสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้
๕. ประชุม เสวนา ทบทวนหลังการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลมาพัฒนาการจัดกิจกรรม

ผู้เรียน

๑. สำรวจความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของตนเองเพื่อวางแผนการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
๒. เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ตามตารางเรียน และวิธีการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างกระตือรือร้น และสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถของตนเอง
๓. ร่วมนำเสนอผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างภาคภูมิใจ

ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๒. ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
๓. ประเมินความก้าวหน้าและให้ข้อมูลย้อนกลับในการดำเนินกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
๔. ร่วมชื่นชมผลงานของผู้เรียนและสถานศึกษา

สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรต่างๆ ได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ดังนี้

๑. <http://mcmk.obec.go.th>

เว็บไซต์กลางการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อการประชาสัมพันธ์และ การเผยแพร่ข้อมูล จัดทำโดยสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

๒) <http://moderateclass.innoobec.com/moderate.php>

คลังเมนูกิจกรรมสนับสนุน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ขององค์กรและหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ครูได้นำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จัดทำโดยสำนักพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ลำดับที่	รหัสกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	กระทรวง	กรม	กอง/สำนัก	เข้าชม
1	1	Happy Healthy Meals	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	1087
2	2	จับคู่ไอ้	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	776
3	3	ไข่มุก	กระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สพป. นครปฐม เขต 1	648
4	4	ผลิตภัณฑ์เชิง ผลิตภัณฑ์	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	409
5	5	รอบรู้เรื่องธงโภชนาการ	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักโภชนาการ	284
6	7	สมุนไพรพื้นบ้าน	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักทันตสาธารณสุข	337
7	10	Buddy สุขภาพ	กระทรวงสาธารณสุข	กรมอนามัย	สำนักส่งเสริมสุขภาพ	189
8	11	อารมณ์ดี อารมณ์ไหน	กระทรวงสาธารณสุข	กรมสุขภาพจิต	สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพจิต	462

๓) <http://www.esdc.go.th/home/dawnhold/๔h>

ระบบการนิเทศติดตาม และรายงานผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สำหรับ Core smart trainer และโรงเรียนในโครงการ จัดทำโดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔) <http://www.dlit.ac.th/>

คลังวิดีโอและสื่อการสอนประเภทต่างๆ ที่ครูสามารถ Download ไปศึกษาได้ จัดทำโดยศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล

๕) www.thaiteachers.tv

แหล่งรวมวิดีโอและสื่อการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อการพัฒนาครู จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๖) http://hp.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=๔๘๖

แนวทางการดำเนินงานนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ด้านสุขภาพ จัดทำโดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

๗) <https://www.facebook.com/ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น-๖๕๔๗๐๗๓๖๑๓๙๕๘๖๒/>

การเผยแพร่การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก

ตอนที่ ๒ ข้อมูลการเตรียมการในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

การเตรียมการของโรงเรียนครอบคลุมการดำเนินงาน ๔ ด้าน คือ การบริหารจัดการการส่งเสริมสนับสนุน การจัดระบบนิเทศภายใน และการทบทวนหลังการปฏิบัติ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๑. การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ☐ ศึกษาวิเคราะห์นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ☐ ศึกษาเอกสารคู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ☐ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจน ☐ จัดทำแผนการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ☐ อื่นๆ <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณา ร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการเตรียมการ การวางแผน ที่แสดงให้เห็น ความพร้อม เพื่อการ จัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และสรุปสะท้อน ผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนางานร่วมกัน</p>
<p>๒. แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ สร้างความเข้าใจการนำนโยบายสู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง ☐ ปรับโครงสร้างเวลาเรียนและจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัด กิจกรรม ☐ เลือกกำหนดกิจกรรมให้ตอบสนองความต้องการและวุฒิภาวะของผู้เรียน ☐ ส่งเสริม สนับสนุน ปัจจัยให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ☐ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ☐ อื่นๆ <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณา ร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ เวลาเรียน ตามรายการ ที่กำหนดในประเด็น การนิเทศติดตาม และสรุป สะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อหา แนวทางในการพัฒนางาน ร่วมกัน</p>

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๓. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”</p> <p>☐ มีการประชุมชี้แจงครูและบุคลากรในโรงเรียน</p> <p>☐ มีการประชุมชี้แจงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>☐ มีการประชุมชี้แจงผู้เรียน</p> <p>☐ มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครอง</p> <p>☐ มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ</p> <p>☐ อื่นๆ</p> <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณาร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกโรงเรียน และสรุปสะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหา แนวทางในการพัฒนางาน ร่วมกัน</p>
<p>๔. การจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการ ของผู้เรียน</p> <p>☐ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>☐ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>☐ จัดทำข้อมูลสารสนเทศจำแนกเป็นระดับชั้นเรียน</p> <p>☐ จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้</p> <p>☐ จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรม</p> <p>☐ อื่นๆ</p> <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณาร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการจัดกระทำข้อมูล ของผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ ผู้สนับสนุน ให้เป็นสารสนเทศ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และสรุปสะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อหา แนวทางในการพัฒนางาน ร่วมกัน</p>

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๕. การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน</p> <p>☐ วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>☐ วิเคราะห์ความพร้อมของโรงเรียนด้านครูผู้สอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่</p> <p>☐ จัดโครงสร้างเวลาเรียนตามความต้องการของผู้เรียน/ชุมชน</p> <p>☐ จัดโครงสร้างเวลาเรียนตามความพร้อมของโรงเรียน</p> <p>☐ ออกแบบตารางเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”</p> <p>☐ อื่นๆ</p> <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณา ร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทาง/วิธีการ การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนตามรายการที่กำหนด ในประเด็น การนิเทศติดตาม และสรุปสะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานร่วมกัน</p>
<p>๖. การคัดเลือกรูปแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”</p> <p>☐ เลือกรูปแบบกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน</p> <p>☐ เลือกรูปแบบกิจกรรมตามความพร้อมของโรงเรียน</p> <p>☐ กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมชัดเจน</p> <p>☐ ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>☐ ดำเนินการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมตามตารางเรียนที่กำหนด</p> <p>☐ อื่นๆ</p> <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณา ร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการคัดเลือกรูปแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามรายการที่กำหนด ในประเด็น การนิเทศติดตาม และสรุปสะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานร่วมกัน</p>

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๗. การออกแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ครอบคลุมหลักสูตร ๔ แห่งการศึกษา (๔H) ☐ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ☐ เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ☐ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ☐ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ☐ อื่นๆ <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>นิเทศพิจารณาร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการออกแบบ กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้ครอบคลุม/ พัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญ แก่ผู้เรียน และสรุป สะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อหา แนวทางในการพัฒนางาน ร่วมกัน</p>
<p>๘. การส่งเสริมสนับสนุนของโรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ บุคลากร ☐ งบประมาณ ☐ วัสดุ อุปกรณ์ ☐ แหล่งเรียนรู้ ☐ การประสานงานองค์กรภายนอก ☐ อื่นๆ <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณาร่องรอย เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่จะทำให้การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนางานร่วมกัน</p>

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๙. การจัดระบบการนิเทศภายใน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ☐ ประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง ☐ กำหนดกรอบการนิเทศ ☐ จัดทำปฏิทินการนิเทศ ☐ จัดทำแบบบันทึกการนิเทศ ☐ อื่นๆ <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณา ร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการจัดระบบ การนิเทศภายในที่จะส่งผล ให้กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน มีประสิทธิภาพ ตามรายการ ที่กำหนดในประเด็นการนิเทศ ติดตาม และสรุปสะท้อนผล การนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนางานร่วมกัน</p>
<p>๑๐. การทบทวนหลังการปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ แต่งตั้งคณะกรรมการ ☐ วางแผนการทบทวน ☐ กำหนดประเด็นในการทบทวน ☐ กำหนดระยะเวลาในการทบทวน ☐ การวางแผนใช้ผลการทบทวน ☐ อื่นๆ <p>ข้อสรุปจากการนิเทศ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศพิจารณา ร่องรอย เอกสาร หลักฐาน รวมถึง การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการ ทบทวนหลังการปฏิบัติ กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบ การพัฒนา การจัดกิจกรรม ในครั้งต่อไป และสรุป สะท้อนผลการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อหา แนวทางในการพัฒนางาน ร่วมกัน</p>

สรุปสภาพการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้รับผิดชอบ
(.....)
...../...../.....

แบบรายงานการนิเทศ ติดตาม ผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
สำหรับการนิเทศ ติดตาม ครั้งที่.....

การนิเทศครั้งที่.....วัน-เดือน-ปี.....
โรงเรียน.....สังกัด อบจ./ เทศบาล /อบต.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ผู้นิเทศ.....ผู้รับการนิเทศ.....
ระดับชั้น.....

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม.....
กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เน้นด้านใด และผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในระดับใด

☐ Head	☐ Heart	☐ Hand	☐ Health
☐ ความรู้ความจำ	☐ การรับรู้	☐ รับรู้ เลียนแบบ ทำตาม	☐ รับรู้วิธีปฏิบัติตน
☐ ความเข้าใจ	☐ การตอบสนอง	☐ ทำเอง/ปรับให้เหมาะสม	☐ ฝึกปฏิบัติตามแบบ
☐ การนำไปใช้	☐ การสร้างคุณค่า	☐ ทหาความถูกต้อง	☐ ปฏิบัติด้วยตนเอง
☐ การวิเคราะห์	☐ การจัดระบบคุณค่า	☐ ทำอย่างต่อเนื่อง	☐ ปฏิบัติอย่างคล่องแคล่ว
☐ การประเมินค่า	☐ การสร้างลักษณะนิสัย	☐ ทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ	☐ ออกแบบกิจกรรมได้
☐ การคิดสร้างสรรค์			

ตอนที่ ๒ การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

- คำชี้แจง ๑. แบบรายงานการนิเทศ ติดตาม ผลการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ระยะที่ ๒ นี้ ประกอบด้วยประเด็นการนิเทศ ติดตาม จำนวน ๗ ประเด็น
๒. ให้ผู้นิเทศทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามประเด็นการนิเทศ ติดตามที่ตรงกับสภาพการจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยเลือกได้มากกว่า ๑ รายการ พร้อมบันทึกข้อค้นพบหรือข้อสังเกต

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
๑. การเตรียมการก่อนดำเนินกิจกรรมของครู ☐ จัดทำแผนการจัดกิจกรรม ☐ กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับกิจกรรม ☐ กำหนดเวลาเหมาะสมกับกิจกรรม ☐ ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ☐ การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....	ผู้นิเทศตรวจสอบ ชักถาม พูดคุยกับครูผู้สอน และพิจารณาความเหมาะสมจากร่องรอยหลักฐานของแผนการจัดกิจกรรม วัตถุประสงค์ของกิจกรรม เวลา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การประเมินผล ความเป็นไปได้ของการนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะ พร้อมแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาในครั้งต่อไป

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๒. วิธีการจัดกิจกรรมของครู</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ☐ วางแผนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ☐ เป็นผู้ให้ความรู้ พาผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติ ☐ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ☐ มอบหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้ออกแบบและดำเนินการ <p>ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศสัมภาษณ์ ชักถามพูดคุยกับครูผู้สอน รวมถึงสอบถามจากผู้เรียน พิจารณาจากข้อมูล ร่องรอย หลักฐานของการจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน โดยมีการนำสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในประเด็นที่กำหนดไว้ และทำการสรุปให้ข้อเสนอแนะ พร้อมแนวทางการพัฒนา</p>
<p>๓. สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ มีความหลากหลาย ☐ เหมาะสมกับกิจกรรม ☐ ได้รับความสนใจของผู้เรียน ☐ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น ☐ ประยุกต์จากสิ่งที่มีในท้องถิ่น <p>ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศสังเกตจากพฤติกรรมในการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอน ว่าเป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรม โดยพิจารณาตามประเด็นที่กำหนดไว้และทำการสรุป พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง พัฒนา</p>
<p>๔. ผลของการจัดกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในระดับที่ต้องการ ☐ ผู้เรียนปรับวิธีการเรียนรู้ ☐ ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเต็มที่ ☐ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความถนัดและความสนใจอย่างเต็มศักยภาพ ☐ ผู้เรียนมีความสุขและสนุกในการเรียนรู้ <p>ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศสัมภาษณ์ ชักถาม พูดคุยกับครูผู้สอน รวมถึงสอบถามจากผู้เรียน พิจารณาจากข้อมูล ร่องรอย หลักฐานเกี่ยวกับผลของการจัดกิจกรรมของครูว่าทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง บรรลุตามวัตถุประสงค์แต่ละด้านหรือไม่ อย่างไร และทำการสรุปให้ข้อเสนอแนะ พร้อมแนวทางการพัฒนา</p>

ประเด็นการนิเทศติดตาม	คำอธิบาย
<p>๕. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของบุคคล/องค์กร</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ บุคลากรภายในโรงเรียน ☐ ผู้ปกครอง ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน ☐ องค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ ☐ องค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน <p>ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศสัมภาษณ์ ชักถาม พุดคุย หรือ สืบเสาะจากการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน หรือพุดคุย ชักถามจากบุคลากร ในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ว่ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างไรบ้าง</p>
<p>๖. การประเมินผลการจัดกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ สะท้อนผลการประเมินสู่ผู้เรียน ☐ ใช้วิธีการประเมินผลอย่างหลากหลาย ☐ วิธีการประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรม ☐ นำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียน ☐ ประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรม <p>ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศ ชักถาม พุดคุยกับครูผู้สอน สืบเสาะจากการจัดกิจกรรม พิจารณาร่องรอย หลักฐานจากการประเมินผล ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิธีการที่ใช้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน ผลการประเมินสามารถสะท้อนความสามารถของผู้เรียน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงและพัฒนา</p>
<p>๗. พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ☐ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม ☐ มีความกล้าแสดงออก ☐ ร่วมนำเสนอผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างภาคภูมิใจ ☐ ร่วมสรุปองค์ความรู้ เชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวัน <p>ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต (โปรดระบุ).....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผู้นิเทศสืบเสาะผู้เรียนระหว่างการร่วมปฏิบัติกิจกรรม สัมภาษณ์พุดคุยกับผู้เรียนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรม พร้อมให้ ผลสะท้อนกลับ ไปยังครูผู้สอน และร่วมกันวางแผนปรับปรุง แนวทางในการจัดกิจกรรม</p>

สรุปผลการจัดกิจกรรม

จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

จุดที่ควรพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค ในการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บันทึก
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินความสำเร็จการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

สังกัด อปท..... กลุ่มการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่.....

คำชี้แจง ๑. แบบประเมินความสำเร็จการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ฉบับนี้ ใช้เพื่อบันทึกผลการตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

๒. โปรดพิจารณาว่ากิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนทำให้เกิดผลสำเร็จในแต่ละประเด็นมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อมูลของผู้ประเมิน

Smart Trainer

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้จัดกิจกรรม

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดในระดับที่สูงขึ้น					
๒. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีลักษณะนิสัยและสำนึกที่ดีต่อตนเองและส่วนรวม					
๓. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์					
๔. ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ					
๕. ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในชีวิตประจำวัน					
๖. ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด เต็มตามศักยภาพ					
๗. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้					
๘. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
๙. ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข					
๑๐. ครูได้รับพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่แท้จริงอย่างมีความหมาย					
๑๑. ครูนำวิธีการจัดกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน					
๑๒. ครูมีความพึงพอใจในพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกับผู้เรียน					
๑๓. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
๑๔. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชน เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน					
๑๕. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชน มีความพึงพอใจที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มเป้าหมายและขั้นตอนในการดำเนินการ

- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ : Smart Trainer/ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้จัดกิจกรรม
อย่างน้อยร้อยละ ๘๐
- ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง
- การแปลผล

แบบประเมินความสำเร็จต่อการจัดกิจกรรม“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน โดยมีลักษณะของแบบประเมินความสำเร็จ ดังนี้

๑. แบบประเมินมีจำนวน ๑๕ ข้อ
๒. ระดับคะแนนการประเมิน
 - ๕ หมายถึง ระดับความสำเร็จมากที่สุด
 - ๔ หมายถึง ระดับความสำเร็จมาก
 - ๓ หมายถึง ระดับความสำเร็จปานกลาง
 - ๒ หมายถึง ระดับความสำเร็จน้อย
 - ๑ หมายถึง ระดับความสำเร็จน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) เป็นรายข้อและโดยรวม การแปลความหมาย การวิเคราะห์ ใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๑: ๑๖๑) ดังนี้

คะแนน ๔.๕๑ – ๕.๐๐	หมายถึง	ระดับความสำเร็จมากที่สุด
คะแนน ๓.๕๑ – ๔.๕๐	หมายถึง	ระดับความสำเร็จมาก
คะแนน ๒.๕๑ – ๓.๕๐	หมายถึง	ระดับความสำเร็จปานกลาง
คะแนน ๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายถึง	ระดับความสำเร็จน้อย
คะแนน ๑.๐๐ – ๑.๕๐	หมายถึง	ระดับความสำเร็จน้อยที่สุด

AAR สำหรับ โรงเรียน

แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงานของโรงเรียน (After Action Review : AAR)

โรงเรียน

เรียน			
ชื่องาน			AAR ครั้งที่.....
วัน/เวลาที่เริ่มปฏิบัติงาน		วัน/เวลาที่สิ้นสุดการปฏิบัติงาน	
วันที่ทำ AAR		เวลาเริ่ม-สิ้นสุด	
ผู้ร่วม AAR			
เป้าหมายของงาน			
.....			
.....			
ผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป)			
.....			
.....			
งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ดี			
.....			
.....			
งาน/ขั้นตอนที่ทำไม่ได้			
.....			
.....			
อุปสรรค/ข้อจำกัด/ข้อขัดข้อง ที่พบในระหว่างการปฏิบัติงาน			
.....			
.....			
ประเด็นที่ได้เรียนรู้			
.....			
.....			
ข้อปฏิบัติในการทำงานครั้งต่อไป			
.....			
.....			

คำชี้แจง แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

หน่วยงาน หมายถึง ชื่อโรงเรียนที่ดำเนินการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน

เรียน หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียน...../ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ชื่องาน หมายถึง ชื่อกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการ ในการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่โรงเรียนดำเนินการ

AAR ครั้งที่..... หมายถึง การดำเนินการสรุปผลการนิเทศตามตารางกิจกรรมในการนิเทศของ Smart Trainers

วัน/เวลาที่เริ่มปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินการตามปฏิทินที่กำหนดตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละโรงเรียน

วัน/เวลาสิ้นสุดการปฏิบัติงาน หมายถึง กำหนดการที่โรงเรียนได้วางแผนการดำเนินงานไว้แต่ละโรงเรียน

วันที่ทำ AAR หมายถึง การจัดทำ AAR ของ Smart Trainers ที่เริ่มทำ AAR กับโรงเรียนในโครงการแต่ละโรงเรียน

ตามปฏิทินที่กำหนด

เวลาเริ่ม-สิ้นสุด หมายถึง เวลาที่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงสิ้นสุดการปฏิบัติงาน ในแต่ละครั้ง

ผู้ร่วม AAR หมายถึง ผู้ร่วมเป็น Trainer กับ Smart Trainers ที่รับผิดชอบโครงการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”

เป้าหมายของงาน หมายถึง การตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานในแต่ละระยะที่ติดตาม ให้มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง หมายถึง การรายงานสภาพผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทั้งจุดเด่นของงาน

ผลที่ได้รับ และด้านที่เป็นปัญหาอุปสรรค

งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ดี หมายถึง การรายงานการจัดกิจกรรมที่ระดับโรงเรียนทำได้ดี สามารถพัฒนานักเรียน

ได้อย่างเต็มศักยภาพ ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างที่ดีได้ นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ผลงานเป็นที่

ประจักษ์

งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ไม่ดี หมายถึง การรายงานการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนทำแล้วเกิดปัญหา ไม่น่าสนใจ นักเรียน

ไม่มีความสุข/โรงเรียนทำไม่ได้ดี ไม่สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ไม่ประสบความสำเร็จหรือ

ประสบความสำเร็จน้อยนักเรียนไม่มีความสุขในการเรียนรู้ ผลงาน ผลลัพธ์ ไม่คุ้มค่า ให้รายงานการจัด

กิจกรรมที่ระดับชั้นเรียนทำไม่ได้ดี /โรงเรียนทำไม่ได้ดี ไม่สามารถ พัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

ไม่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างที่ดีได้ นักเรียนไม่มีความสุขในการเรียนรู้ ไม่เกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์

อุปสรรค/ข้อจำกัด/ข้อขัดข้อง หมายถึง ในระหว่างการปฏิบัติงานของ Smart Trainers ให้รายงานสภาพปัญหา

ข้อจำกัดที่เกิดขึ้น หรือไม่ได้รับความร่วมมือในระหว่าง ที่ทำให้ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ หรือ

ทำให้ผลการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

ประเด็นที่ได้เรียนรู้ หมายถึง การสรุปประเด็นที่โรงเรียนได้รับความรู้ ได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ จากการ

จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีหลาย ๆ ประเด็นได้ และความรู้ที่ Smart Trainers ได้รับจากการทำงาน

ข้อปฏิบัติในการทำงานครั้งต่อไป หมายถึง การนำผลจากประเด็นที่ Smart Trainers ได้เรียนรู้มาพัฒนาต่อเนื่อง

เสริมความรู้ให้ต่อเนื่องและสามารถนำประเด็นที่ปัญหาและนำมาพิจารณาร่วมกันกำหนดแนวทาง

ในการพัฒนาส่งเสริมใหม่ หรือประเด็นที่อยากส่งเสริมใหม่

AAR สำหรับ Smart Trainer/อปท.

แบบบันทึกความก้าวหน้าขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรม

“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (After Action Review : AAR)

โรงเรียน

เรียน			
ชื่องาน			AAR ครั้งที่.....
วัน/เวลาที่เริ่มปฏิบัติงาน		วัน/เวลาที่สิ้นสุดการปฏิบัติงาน	
วันที่ทำ AAR		เวลาเริ่ม-สิ้นสุด	
ผู้ร่วม AAR			
เป้าหมายของงาน			
.....			
.....			
ผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป)			
.....			
.....			
งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ดี			
.....			
.....			
งาน/ขั้นตอนที่ทำไม่ได้			
.....			
.....			
อุปสรรค/ข้อจำกัด/ข้อขัดข้อง ที่พบในระหว่างการทำงาน			
.....			
.....			
ประเด็นที่ได้เรียนรู้			
.....			
.....			
ข้อปฏิบัติในการทำงานครั้งต่อไป			
.....			
.....			

AAR สำหรับ Smart Trainer/อปท.

แบบสรุปความก้าวหน้าขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรม

“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (After Action Review : AAR)

อปท.จังหวัด.....

เรียน			
ชื่องาน			AAR ครั้งที่.....
วัน/เวลาที่เริ่มปฏิบัติงาน		วัน/เวลาที่สิ้นสุดการปฏิบัติงาน	
วันที่ทำ AAR		เวลาเริ่ม-สิ้นสุด	
ผู้ร่วม AAR			
เป้าหมายของงาน			
.....			
.....			
ผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป)			
.....			
.....			
งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ดี			
.....			
.....			
งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ไม่ดี			
.....			
.....			
อุปสรรค/ข้อจำกัด/ข้อขัดข้อง ที่พบในระหว่างการทำงาน			
.....			
.....			
ประเด็นที่ได้เรียนรู้			
.....			
.....			
ข้อปฏิบัติในการทำงานครั้งต่อไป			
.....			
.....			

คำชี้แจง แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

หน่วยงาน หมายถึง ชื่อโรงเรียนที่ดำเนินการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน

เรียน หมายถึง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรีนคร.../นายกเทศมนตรีเมือง/นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่องาน หมายถึง ชื่อกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการ ในการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่โรงเรียนดำเนินการ

AAR ครั้งที่..... หมายถึง การดำเนินการสรุปผลการนิเทศตามตารางกิจกรรมในการนิเทศของ Smart Trainers

วัน/เวลาที่เริ่มปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินการตามปฏิทินที่กำหนดตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละโรงเรียน

วัน/เวลาสิ้นสุดการปฏิบัติงาน หมายถึง กำหนดการที่โรงเรียนได้วางแผนการดำเนินงานไว้แต่ละโรงเรียน

วันที่ทำ AAR หมายถึง การจัดทำ AAR ของ Smart Trainers ที่เริ่มทำ AAR กับโรงเรียนในโครงการแต่ละโรงเรียนตามปฏิทินที่กำหนด

เวลาเริ่ม-สิ้นสุด หมายถึง เวลาที่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงสิ้นสุดการปฏิบัติงาน ในแต่ละครั้ง

ผู้ร่วม AAR หมายถึง ผู้ร่วมเป็น Trainer กับ Smart Trainers ที่รับผิดชอบโครงการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”

เป้าหมายของงาน หมายถึง การตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานในแต่ละระยะที่ติดตาม ให้มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการปฏิบัติ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง หมายถึง การรายงานสภาพผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทั้งจุดเด่นของงานผลที่ได้รับ และด้านที่เป็นปัญหาอุปสรรค

งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ดี หมายถึง การรายงานการจัดกิจกรรมที่ระดับโรงเรียนทำได้ดี สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างที่ดีได้ นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์

งาน/ขั้นตอนที่ทำไม่ได้ดี หมายถึง การรายงานการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนทำแล้วเกิดปัญหา ไม่น่าสนใจ นักเรียนไม่มีความสุข/โรงเรียนทำไม่ได้ดี ไม่สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ไม่ประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จน้อยนักเรียนไม่มีความสุขในการเรียนรู้ ผลงาน ผลลัพธ์ ไม่คุ้มค่า ให้รายงานการจัดกิจกรรมที่ระดับชั้นเรียนทำไม่ได้ดี/โรงเรียนทำไม่ได้ดี ไม่สามารถ พัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ไม่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างที่ดีได้ นักเรียนไม่มีความสุขในการเรียนรู้ ไม่เกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์

อุปสรรค/ข้อจำกัด/ข้อขัดข้อง หมายถึง ในระหว่างการปฏิบัติงานของ Smart Trainers ให้รายงานสภาพปัญหาข้อจำกัดที่เกิดขึ้น หรือไม่ได้รับความร่วมมือในระหว่าง ที่ทำให้ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ หรือทำให้ผลการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

ประเด็นที่ได้เรียนรู้ หมายถึง การสรุปประเด็นที่โรงเรียนได้รับความรู้ ได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีหลาย ๆ ประเด็นได้ และความรู้ที่ Smart Trainers ได้รับจากการทำงาน

ข้อปฏิบัติในการทำงานครั้งต่อไป หมายถึง การนำผลจากประเด็นที่ Smart Trainers ได้เรียนรู้มาพัฒนาต่อเพื่อเสริมความรู้ให้ต่อเนื่องและสามารถนำประเด็นที่เกิดปัญหาและนำมาพิจารณาร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมใหม่ หรือประเด็นที่อยากส่งเสริมใหม่

คณะผู้จัดทำ

๑. นายธนา ยันตรโกวิท	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประธาน
๒. นางศตพงษ์ สุนทรารักษ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
๓. นายฉัญญา เรืองแก้ว	ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นางสาวแสงมณี มีน้อย	ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น
๕. นายณภัทร ศรีละมัย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖

ผู้รับผิดชอบ

๑. นายสัมเรียง โภชนาธาร	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เทศบาลเมืองป่าตอง
๒. นางสาวสุธี อารีย์พงศ์	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต
๓. นางสาวรัตนา มุ่ยเรืองศรี	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
๔. นายไตรรงค์ คัมภีร์พงศ์	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครนครราชสีมา
๕. นางศศิภาณูจน์ โพธิ์ลังกา	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครอุบลราชธานี
๖. นางมุกดา เลขะวิวัฒน์	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองแพร่
๗. นางสุธาสนี แม่นญาติ	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครขอนแก่น
๘. ว่าที่ ร.ต.หญิงภูริชญา ยิ้มแย้ม	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครระยอง
๙. นางณิชชา คงรัตน์	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองกำแพงเพชร
๑๐. นางจรรยาธิษัฏ โพธิ์ทองงาม	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครนครราชสีมา
๑๑. นางสาวธันว์ญพรรณ ไชยพรรค	ศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
๑๒. นายสำเริง จันทุม	ศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๓. นางวดี แคนสุข	ศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
๑๔. นางศิลา สงอาจันต์	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครตรัง
๑๕. นางธนวรรณ ปัญญาอินทร์	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
๑๖. นายธวัชชัย กรรณิการ์	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดบ่อ
เทศบาลนครปากเกร็ด
๑๗. นางสาวบุหงา ภักดี	ข้าราชการบำนาญองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
๑๘. นางศิริรัตน์ คำเกลี้ยง	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลพิบูลสวัสดี
เทศบาลนครภูเก็ต
๑๙. นางกิ่งแก้ว ไหมสุวรรณ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล ๔ (อุดมวิทย์สมใจ)
เทศบาลเมืองปราจีนบุรี

๒๐. นางนิภาวัลย์ เพ็ชรผึ้ง
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๑. นางสาวเอมอร เสือจร
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษา
กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๒. นางสาวชฎาธาร มะลินิล
หัวหน้าฝ่ายพัฒนามาตรฐานและการประเมิน
กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๓. นางสาวภาวิดา ทรงไชยธราเวช
นักวิชาการศึกษา
กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๔. นางสาวนันทากร คัมภีร์พงศ์
ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครนครราชสีมา
๒๕. นางสาวสุปราณี บุระ
ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนเทศบาลบ้านค่าย

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย